

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

C 35

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Tom 55

9 lutego 2012

Powiadomienie nr

Spis treści

Strona

I Rezolucje, zalecenia i opinie

OPINIE

Europejski Inspektor Ochrony Danych

2012/C 35/01	Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie wniosków ustawodawczych dotyczących wspólnej polityki rolnej po 2013 r.	1
2012/C 35/02	Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie pakietu legislacyjnego dotyczącego praw ofiar przestępstw, w tym wniosku dotyczącego dyrektywy ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych	10
2012/C 35/03	Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie podpisania umowy między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Unią Europejską o wykorzystywaniu danych dotyczących przelotu pasażera oraz przekazywaniu takich danych do Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Stanów Zjednoczonych	16

IV Informacje

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska

2012/C 35/04	Kursy walutowe euro	23
--------------	---------------------------	----

PL

Cena:
3 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

2012/C 35/05	Komisja Administracyjna Wspólnot Europejskich ds. Zabezpieczenia Społecznego Pracowników Migrujących – Przelicznik walut zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 574/72	24
--------------	---	----

ZAWIADOMIENIA DOTYCZĄCE EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

Urząd Nadzoru EFTA

2012/C 35/06	Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 Porozumienia EOG w sektorze usług transportu morskiego	26
--------------	--	----

V Ogłoszenia

POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

Komisja Europejska

2012/C 35/07	Zaproszenie do składania wniosków – EACEA/5/12 – MEDIA 2007 – Rozwój, dystrybucja, promocja i szkolenia – Szkolenia	40
2012/C 35/08	Wyciąg z decyzji sądu dotyczącej Akcinė bendrovė bankas SNORAS zgodnie z dyrektywą 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (zwaną dalej „dyrektywą”)	42

Sprostowania

2012/C 35/09	Sprostowanie do zaproszenia do składania wniosków w ramach rocznego programu prac na 2011 r. dotyczącego dotacji na rzecz transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) na lata 2007–2013 (Decyzja Komisji C(2011) 1772 zmieniona decyzją C(2011) 9531) (Dz.U. C 7 z 10.1.2012)	43
--------------	---	----

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie wniosków ustawodawczych dotyczących wspólnej polityki rolnej po 2013 r.

(2012/C 35/01)

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 16,

uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 7 i 8,

uwzględniając dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽¹⁾,uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych ⁽²⁾,

uwzględniając wniosek o wydanie opinii zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ OPINIĘ:

1. WPROWADZENIE**1.1. Konsultacje z EIOD**

1. Dnia 12 października 2011 r. Komisja przyjęła następujące wnioski (zwane dalej „wnioskami”) dotyczące wspólnej polityki rolnej (zwanej dalej „WPR”) po 2013 r., które przesłano EIOD do konsultacji tego samego dnia:

- wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie płatności bezpośrednich”) ⁽³⁾,
- wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych (zwanego dalej „rozporządzeniem o jednolitej wspólnej organizacji rynków”) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ COM(2011) 625 wersja ostateczna.

⁽⁴⁾ COM(2011) 626 wersja ostateczna.

- wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie rozwoju obszarów wiejskich”) ⁽⁵⁾,
 - wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej (zwanego dalej „rozporządzeniem horyzontalnym”) ⁽⁶⁾,
 - wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady określającego środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych ⁽⁷⁾,
 - wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 w związku ze stosowaniem płatności bezpośrednich dla rolników w odniesieniu do roku 2013 ⁽⁸⁾,
 - wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do systemu płatności jednolitych i wsparcia dla plantatorów winorośli ⁽⁹⁾.
2. EIOD z zadowoleniem przyjmuje fakt przeprowadzenia z nim formalnych konsultacji przez Komisję oraz zamieszczenia odniesienia do obecnej opinii we wnioskowanych preambułach rozporządzenia w sprawie płatności bezpośrednich, rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynków, rozporządzenia w sprawie rozwoju obszarów wiejskich oraz rozporządzenia horyzontalnego.

1.2. Cele wniosków i przetwarzanie danych osobowych

3. Celem wniosków jest stworzenie ram dla: 1) rentownej produkcji żywności; 2) zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi i działań w dziedzinie klimatu oraz 3) zrównoważonego rozwoju terytorialnego. Aby osiągnąć ten cel, ustanawia się w nich pewne systemy wsparcia dla rolników oraz inne środki służące pobudzeniu rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.
4. Na różnych etapach wnioskowanych programów przetwarzane są dane osobowe odnoszące się głównie do beneficjentów pomocy, ale także do osób trzecich (przetwarzanie wniosków o przyznanie pomocy, zapewnienie przejrzystości płatności, kontrola i zwalczanie nadużyć itp.). Chociaż w zdecydowanej większości przetwarzania dokonują i są za nie odpowiedzialne państwa członkowskie, Komisja ma możliwość dostępu do większości tych danych. Beneficjenci, a w niektórych przypadkach osoby trzecie – np. w ramach kontroli zapobiegających nadużyciom – muszą dostarczyć informacje wskazanym właściwym organom.

1.3. Cel opinii EIOD

5. Znaczenie ochrony danych w kontekście WPR wskazał Trybunał Sprawiedliwości w swoim orzeczeniu w sprawie Schecke, unieważniając prawodawstwo UE w sprawie publikacji nazwisk beneficjentów funduszy rolnych ⁽¹⁰⁾. EIOD ma świadomość, że w tym przypadku aspekty związane z ochroną danych nie są głównymi elementami wniosków. Jednak w zakresie, w którym wnioski te odnoszą się do przetwarzania danych osobowych, należy do nich zgłosić pewne uwagi.
6. Celem obecnej opinii nie jest analiza całego zestawu wniosków, lecz wniesienie wkładu i przedstawienie wytycznych dotyczących zaprojektowania procesu przetwarzania danych osobowych niezbędnego do celów zarządzania WPR z poszanowaniem podstawowych praw do prywatności i ochrony danych, a zarazem w sposób zapewniający skuteczne zarządzanie pomocą, zapobieganie nadużyciom i prowadzenie dochodzeń w ich sprawie oraz przejrzystość i rozliczalność wydatków.

⁽⁵⁾ COM(2011) 627 wersja ostateczna.

⁽⁶⁾ COM(2011) 628 wersja ostateczna.

⁽⁷⁾ COM(2011) 629 wersja ostateczna.

⁽⁸⁾ COM(2011) 630 wersja ostateczna.

⁽⁹⁾ COM(2011) 631 wersja ostateczna.

⁽¹⁰⁾ Trybunał Sprawiedliwości, dnia 9 listopada 2010 r., Volker i Markus Schecke, C-92/09 i C-93/09.

7. W tym celu obecną opinię podzielono na dwie części: pierwsza, bardziej ogólna, zawiera analizę i zalecenia odnoszące się do większości wniosków. Obejmuje ona głównie uwagi na temat uprawnień delegowanych i wykonawczych Komisji. W drugiej części omówiono konkretne przepisy zawarte w niektórych wnioskach ⁽¹¹⁾ oraz przedstawiono zalecenia dotyczące sposobu zaradzenia zidentyfikowanym problemom.

2. ANALIZA WNIOSKÓW

2.1. Uwagi ogólne

8. Jak wspomniano, większość czynności przetwarzania wykonują państwa członkowskie. Komisja może jednak w wielu przypadkach uzyskać dostęp do danych osobowych. W związku z tym EIOD z zadowoleniem przyjmuje zamieszczenie odniesień do zastosowania dyrektywy 95/46/WE i rozporządzenia (WE) nr 45/2001 w preambułach stosownych wniosków ⁽¹²⁾.
9. Ogólnie rzecz biorąc, można zauważyć, że wielu kwestii podstawowych z punktu widzenia ochrony danych nie uwzględniono w obecnych wnioskach, lecz zostaną one uregulowane aktami wykonawczymi lub delegowanymi. Dotyczy to na przykład środków, które mają zostać przyjęte w odniesieniu do monitorowania pomocy, ustanowienia systemów informatycznych, przekazywania informacji państwom trzecim i kontroli na miejscu ⁽¹³⁾.
10. W art. 290 TFUE określono warunki wykonywania przez Komisję uprawnień delegowanych. Może ona uzyskać uprawnienia „do przyjęcia aktów o charakterze nieprawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre, inne niż istotne, elementy aktu prawodawczego”. Wyraźnie muszą również zostać określone „cele, treść, zakres oraz czas obowiązywania przekazanych uprawnień”. Jeżeli chodzi o uprawnienia wykonawcze, w art. 291 TFUE stwierdza się, że mogą one zostać przyznane Komisji, gdy „konieczne są jednolite warunki wykonywania prawnie wiążących aktów Unii”. Niezbędne jest zapewnienie stosownej kontroli ze strony państw członkowskich.
11. Zdaniem EIOD fundamentalnych aspektów przetwarzania przewidzianego we wnioskach oraz niezbędnych zabezpieczeń związanych z ochroną danych nie można uznać za „inne niż istotne elementy”. Dlatego w głównych aktach prawnych należy uregulować co najmniej następujące elementy, aby zwiększyć pewność prawną ⁽¹⁴⁾:
- należy wyraźnie określić konkretny cel każdej czynności przetwarzania. Jest to szczególnie ważne w odniesieniu do publikacji danych osobowych i przekazywania ich państwom trzecim,
 - należy przewidzieć i określić kategorie przetwarzanych danych, gdyż w wielu przypadkach zakres przetwarzania nie jest obecnie jasny ⁽¹⁵⁾,
 - należy wyjaśnić prawa dostępu, w szczególności dostępu do danych przez Komisję. W tym zakresie należy wskazać, że Komisja może jedynie przetwarzać dane osobowe w razie konieczności, np. w celach kontrolnych,
 - należy ustanowić maksymalne okresy zatrzymywania danych, gdyż w niektórych przypadkach we wnioskach mowa jest tylko o minimalnych okresach zatrzymywania ⁽¹⁶⁾,

⁽¹¹⁾ Aktualne ramy legislacyjne uwzględniają już wiele spośród tych przepisów.

⁽¹²⁾ COM(2011) 625 wersja ostateczna: motyw 42; COM(2011) 626 wersja ostateczna: motyw 137; COM(2011) 627 wersja ostateczna: motyw 67; COM(2011) 628 wersja ostateczna: motyw 69.

⁽¹³⁾ Zob. m.in. art. 157 rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynków; tytuł VII (Monitorowanie i ocena) oraz art. 78 i 92 rozporządzenia w sprawie rozwoju obszarów wiejskich; jak też art. 21–23, 49–52 i tytuł V, rozdziały II i III rozporządzenia horyzontalnego.

⁽¹⁴⁾ Zob. też opinię EIOD w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 89/666/EWG, 2005/56/WE i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek (Dz.U. C 220 z 26.7.2011, s. 1), sekcja 3.2; opinię EIOD w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. C 216 z 22.7.2011, s. 9), pkt 13, 28 i 30; opinię EIOD w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie umów o kredyty związanych z nieruchomościami mieszkalnymi, pkt 7, 12 i 13; wszystkie te dokumenty są dostępne pod adresem: <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁵⁾ Zob. m.in. art. 77 i 92 rozporządzenia w sprawie rozwoju obszarów wiejskich.

⁽¹⁶⁾ Zob. art. 70 ust. 1 i art. 72 ust. 2 rozporządzenia horyzontalnego.

- należy określić prawa osób, których dane dotyczą, zwłaszcza w odniesieniu do prawa do informacji. Chociaż beneficjenci mogą być świadomi faktu przetwarzania ich danych, należy również odpowiednio poinformować osoby trzecie o możliwości wykorzystania ich danych do celów kontrolnych,
 - należy również określić zakres i cel przekazywania danych państwom trzecim z poszanowaniem wymogów ustanowionych w art. 25 dyrektywy 95/46/WE i art. 9 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 45/2001.
12. Po określeniu tych elementów w głównych wnioskach ustawodawczych bardziej szczegółowego wdrożenia wspomnianych zabezpieczeń można dokonać za pośrednictwem aktów delegowanych lub wykonawczych. EIOD oczekuje, że zostaną z nim przeprowadzone konsultacje na temat aktów wykonawczych i delegowanych dotyczących kwestii istotnych z punktu widzenia ochrony danych.
13. W niektórych przypadkach mogą być przetwarzane dane odnoszące się do (podejrzeń o popełnienie) przestępstw (np. dotyczące nadużyć). W stosownym prawodawstwie dotyczącym ochrony danych dane takie objęto szczególną ochroną⁽¹⁷⁾, więc niezbędna może być kontrola wstępna ze strony właściwych krajowych organów ochrony danych lub EIOD⁽¹⁸⁾.
14. Wreszcie, należy przewidzieć środki bezpieczeństwa, zwłaszcza w odniesieniu do skomputeryzowanych baz danych i systemów. Należy też uwzględnić zasady rozliczalności i ochrony prywatności w fazie projektowania.

2.2. Uwagi szczegółowe

Zasada celowości i zakres przetwarzania

15. W art. 157 rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynków upoważnia się Komisję do przyjęcia aktów wykonawczych związanych z wymogami w zakresie przekazywania informacji w różnych celach (jak np. zapewnienie przejrzystości rynku, kontrola środków WPR lub wdrażanie umów międzynarodowych)⁽¹⁹⁾, „uwzględniając przy tym potrzeby w zakresie danych oraz synergie między potencjalnymi źródłami danych”⁽²⁰⁾. EIOD zaleca określenie w tym przepisie źródeł danych wykorzystywanych do konkretnych celów. Pod tym względem EIOD pragnie przypomnieć o ryzyku polegającym na niezgodności wzajemnego połączenia baz danych z zasadą celowości⁽²¹⁾, zgodnie z którą danych osobowych nie wolno przetwarzać dalej w sposób niezgodny z pierwotnym celem, w jakim zostały zgromadzone⁽²²⁾.

⁽¹⁷⁾ Artykuł 10 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i art. 8 ust. 5 dyrektywy 95/46/WE.

⁽¹⁸⁾ Artykuł 27 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i art. 20 dyrektywy 95/46/WE.

⁽¹⁹⁾ Przedmiotowe wymogi w zakresie przekazywania informacji ustanawia się w celu: „stosowania niniejszego rozporządzenia, monitorowania, analiz i zarządzania rynkiem produktów rolnych, zapewnienia przejrzystości rynku, prawidłowego funkcjonowania środków WPR, kontroli różnego szczebla, monitorowania, oceny i audytu środków WPR, wdrażania umów międzynarodowych obejmującego wymogi w zakresie przekazywania informacji w ramach przedmiotowych umów” (zob. art. 157 ust. 1 akapit pierwszy).

⁽²⁰⁾ Wymianę informacji w podobnych celach przewidziano już w obecnym prawodawstwie (zob. na przykład art. 36 rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie finansowania WPR”) (Dz.U. L 209 z 11.8.2005, s. 1) oraz art. 192 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1)).

⁽²¹⁾ Zob. też opinię EIOD w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie utworzenia, działania i wykorzystania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) (COM(2005) 230 wersja ostateczna) wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie utworzenia, eksploatacji i wykorzystania Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) (COM(2005) 236 wersja ostateczna) oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu służb odpowiedzialnych w państwach członkowskich za wydawanie świadectw rejestracji pojazdów do Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II) (COM(2005) 237 wersja ostateczna) (Dz.U. C 91 z 19.4.2006, s. 38) zwłaszcza pkt 10; opinię EIOD w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Przegląd zarządzania informacjami w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”, zwłaszcza pkt 47–48 oraz uwagi EIOD na temat komunikatu Komisji w sprawie współdziałania europejskich baz danych z dnia 10 marca 2006 r.; wszystkie dokumenty są dostępne pod adresem: <http://www.edps.europa.eu>

⁽²²⁾ Zob. art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 45/2001 oraz przepisy krajowe wdrażające art. 6 ust. 1 lit. a) dyrektywy 95/46/WE.

16. W art. 77 i 74 rozporządzenia w sprawie rozwoju obszarów wiejskich ustanawia się system monitorowania i oceny „opracowywany wspólnie przez Komisję i państwa członkowskie” do celów monitorowania i oceny, w tym system informacji elektronicznej. System ten będzie się wiązać z przetwarzaniem danych obejmujących „najważniejsze cechy beneficjenta i projektu” i dostarczanych przez samych beneficjentów (art. 78). W zakresie, w którym te „najważniejsze informacje” obejmują dane osobowe, należy to określić w przepisie. Ponadto należy określić kategorie przetwarzanych danych oraz przeprowadzić konsultacje z EIOD w sprawie aktów wykonawczych określonych w art. 74.
17. Ponadto w art. 92 tego samego wniosku przewiduje się ustanowienie nowego systemu informacyjnego, czego ma dokonać „Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi” w celu umożliwienia bezpiecznej wymiany „danych stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania”. Definicja kategorii danych, które mają podlegać wymianie, jest zbyt obszerna, i należy ją zawęzić na wypadek, gdyby przy użyciu tego systemu miały być przekazywane dane osobowe. Ponadto należy wyjaśnić związek między art. 77 i art. 92, gdyż nie jest jasne, czy ich cel oraz zakres są tożsame.
18. W motywie 40 rozporządzenia horyzontalnego stwierdza się, że państwa członkowskie powinny wykorzystywać zintegrowany system zarządzania i kontroli⁽²³⁾ w odniesieniu do niektórych płatności; należy je też „upoważnić do korzystania ze wspomnianego zintegrowanego systemu również w odniesieniu do innych systemów wsparcia Unii”, aby „poprawić skuteczność i kontrolę wsparcia Unii”. Przepis ten należy wyjaśnić, zwłaszcza jeżeli odnosi się on nie tylko do wykorzystywania synergii infrastrukturalnych, ale też do wykorzystania informacji przechowywanych w tym systemie do celów monitorowania innych systemów wsparcia.
19. Zgodnie z art. 73 ust. 1 lit. c) rozporządzenia horyzontalnego wnioski o przyznanie pomocy powinny oprócz określenia działań i uprawnień do płatności zawierać również „jakiegokolwiek inne informacje określone w niniejszym rozporządzeniu lub wymagane w związku z wdrożeniem odpowiedniego sektorowego prawodawstwa rolnego lub wymagane przez dane państwo członkowskie”⁽²⁴⁾. Należy określić wymagane kategorie danych na wypadek, gdyby przewidywano uwzględnienie w tych informacjach danych osobowych.

Prawa dostępu

20. W rozporządzeniu horyzontalnym (art. 7–15) ustanawia się pewną liczbę organów do celów praktycznego wdrożenia WPR i przydziela się im zadania. W odniesieniu do Komisji przewidziano następujące kompetencje (tytuły IV–VII):
- możliwość dostępu do danych przetwarzanych przez te organy do celów kontroli (konkretnych płatności i beneficjentów)⁽²⁵⁾,
 - możliwość dostępu do większości powyższych danych do celów ogólnej oceny środków⁽²⁶⁾.
21. Pierwsze zadanie, o którym mowa w poprzednim akapicie, będzie wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych, natomiast w przypadku zadania drugiego na pierwszy rzut oka nie ma potrzeby przetwarzania danych osobowych: ogólnej oceny środków można również dokonać na podstawie zagregowanych lub zanonimizowanych danych. Jeżeli Komisja nie przedstawi odpowiedniego uzasadnienia potrzeby przetwarzania danych osobowych w tym kontekście, należy wyjaśnić, że do celów ogólnej oceny środków Komisji nie należy dostarczać danych osobowych.

⁽²³⁾ Został on już ustanowiony na mocy art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz.U. L 30 z 31.1.2009, s. 16) (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie płatności bezpośrednich”).

⁽²⁴⁾ Podobne sformułowanie zawiera art. 19 ust. 1 lit. c) rozporządzenia w sprawie płatności bezpośrednich.

⁽²⁵⁾ W art. 36 rozporządzenia w sprawie finansowania WPR przewidziano już wymianę danych do podobnych celów.

⁽²⁶⁾ Zob. art. 110.

22. W art. 49–52 i 61–63 rozporządzenia horyzontalnego ustanawia się zasady dotyczące kontroli na miejscu ⁽²⁷⁾. We wniosku stwierdza się, że będą ich dokonywać głównie właściwe organy w państwach członkowskich, zwłaszcza w odniesieniu do kontroli przeprowadzanych w mieszkaniach lub formalnych przesłuchań osób, ale Komisja będzie miała dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji. Prawodawca powinien tu wskazać, że Komisja będzie uzyskiwać dostęp do tych danych tylko w przypadku, gdy będzie to konieczne do celów kontrolnych. Należy również określić kategorie danych osobowych, do których dostęp będzie miała Komisja.
23. Do celów monitorowania pomocy w rozporządzeniu horyzontalnym ustanawia się system zarządzania i kontroli ⁽²⁸⁾ (art. 68–78) złożony z baz danych:
- skomputeryzowanej bazy danych (art. 70),
 - systemu identyfikacji działek rolnych (art. 71),
 - systemu identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności (art. 72),
 - wniosków o przyznanie pomocy (art. 73).
24. W każdym państwie członkowskim powstanie jedna skomputeryzowana baza danych (opcjonalnie również zdecentralizowane bazy danych). W bazie danych zapisywane są dane uzyskane z wniosków o przyznanie pomocy i wniosków o płatność dotyczące każdego beneficjenta pomocy. Nie wszystkie dane zgromadzone na podstawie wniosków o przyznanie pomocy mogą być niezbędne do celów kontroli, należy więc rozważyć możliwości minimalizacji przetwarzania danych osobowych pod tym względem.
25. Nie uregulowano wyraźnie kwestii dostępu do systemu zarządzania i kontroli. Podobnie jak w odniesieniu do kontroli na miejscu, EIOD zaleca, aby prawodawca określił jednoznaczne zasady dostępu do tego systemu.
26. Jeżeli chodzi o kontrolę, w rozporządzeniu horyzontalnym przewidziano kontrolę dokumentów handlowych, w tym należących do osób trzecich (art. 79–88) ⁽²⁹⁾. Dokumenty te mogą zawierać dane osobowe dotyczące osób trzecich. W akcie należy określić warunki, pod jakimi wymaga się, aby osoby trzecie ujawniły swoje dokumenty handlowe ⁽³⁰⁾.
27. W art. 87 tego samego wniosku stwierdza się, że urzędnicy Komisji mają dostęp do wszystkich dokumentów „sporządzonych na potrzeby kontroli lub dokumentów zebranych w wyniku przeprowadzenia kontroli” „na podstawie odpowiednich przepisów prawa krajowego”. Dotyczy to zarówno przypadków, w których mogą oni uczestniczyć w kontroli (ust. 2), jak i tych, w których niektóre działania są zastrzeżone dla urzędników wyznaczonych na mocy prawa państwa członkowskiego, w którym odbywa się kontrola (ust. 4). W obydwu przypadkach należy zadbać o to, aby urzędnicy Komisji uzyskiwali dostęp do tych danych tylko w razie konieczności (tj. do celów kontrolnych), również w przypadkach, gdy prawo krajowe może dopuszczać dostęp do innych celów. EIOD zachęca prawodawcę do sprecyzowania treści aktu pod tym względem.

⁽²⁷⁾ Kontrole na miejscu są już dokonywane na mocy aktualnego prawodawstwa (zob. art. 36 i 37 rozporządzenia w sprawie finansowania WPR).

⁽²⁸⁾ Podobny do systemu ustanowionego już na mocy art. 14 rozporządzenia w sprawie płatności bezpośrednich.

⁽²⁹⁾ Kontrolę dokumentów handlowych, w tym należących do osób trzecich, oraz dostęp Komisji do takich dokumentów ustanowiono już w obecnym prawodawstwie (zob. na przykład art. 15 rozporządzenia Rady (WE) nr 485/2008 z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (Dz.U. L 143 z 3.6.2008, s. 1)).

⁽³⁰⁾ Zob. też opinię Europejskiego Inspektora Ochrony Danych z dnia 19 kwietnia 2011 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. C 216 z 22.7.2011, s. 9), zwłaszcza pkt 32; dokument jest dostępny pod adresem: <http://www.edps.europa.eu>

28. Zgodnie z art. 102 rozporządzenia horyzontalnego państwa członkowskie przekazują Komisji pewne kategorie informacji, oświadczeń i dokumentów. Obejmują one również „podsumowanie wyników wszystkich dostępnych [przeprowadzonych] audytów oraz kontroli” (art. 102 ust. 1 lit. c) ppkt (v)). W tym przypadku należy wskazać, że w tych podsumowaniach nie zostaną zamieszczone dane osobowe lub, jeżeli są one niezbędne, określić cel, w jakim muszą zostać przekazane.

Okresy zatrzymywania danych

29. W art. 70 ust. 1 rozporządzenia horyzontalnego stwierdza się, że skomputeryzowana baza danych pozwala na zapoznanie się „przez właściwy organ państwa członkowskiego” z danymi począwszy od roku 2000, umożliwiając też „bezpośrednie i natychmiastowe zapoznanie się” z danymi dotyczącymi „co najmniej” pięciu następujących po sobie poprzednich lat ⁽³¹⁾.
30. System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności umożliwia „weryfikację uprawnień oraz kontrole krzyżowe z wnioskami o przyznanie pomocy i systemem identyfikacji działek rolnych”. W art. 72 ust. 2 rozporządzenia horyzontalnego stwierdza się, że dane muszą być dostępne przez okres „co najmniej” czterech lat ⁽³²⁾.
31. W odniesieniu do tych dwóch systemów EIOD przypomina o art. 6 ust. 1 lit. e) dyrektywy 95/46/WE i art. 4 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 45/2001, zgodnie z którymi dane nie mogą być przechowywane w formie pozwalającej na zidentyfikowanie podmiotów dłużej niż jest to konieczne do celów, dla których były gromadzone. Implikuje to konieczność określenia maksymalnych, a nie tylko minimalnych okresów zatrzymywania danych.

Przekazywanie międzynarodowe

32. W art. 157 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynków stwierdza się, że dane mogą być przekazywane państwom trzecim i organizacjom międzynarodowym. EIOD pragnie przypomnieć, że przekazywanie danych osobowych do krajów, które nie zapewniają odpowiedniej ochrony, może być uzasadnione tylko w indywidualnych przypadkach, jeżeli ma zastosowanie którykolwiek z wyjątków określonych w art. 26 dyrektywy 95/46/WE lub w art. 9 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 (na przykład jeżeli przekazywanie jest konieczne lub wymagane przez prawo z ważnych względów publicznych).
33. W tym przypadku należy określić konkretny cel przekazywania (np. w związku z wdrażaniem umów międzynarodowych) ⁽³³⁾. Stosowne umowy międzynarodowe powinny zawierać konkretne zabezpieczenia dotyczące ochrony prywatności i danych osobowych oraz wykonywania tych praw przez osoby, których dane dotyczą. Ponadto w przypadku, gdy dane mają być przekazywane przez Komisję, ich przekazanie powinno wymagać zezwolenia ze strony EIOD ⁽³⁴⁾.

Publikacja informacji

34. W motywie 70 rozporządzenia horyzontalnego i w uzasadnieniach wniosków stwierdza się, że przygotowywane są nowe zasady publikacji informacji na temat beneficjentów „uwzględniając[e] zastrzeżenia zgłoszone przez Trybunał” w sprawie Schecke ⁽³⁵⁾.
35. EIOD pragnie przypomnieć, że zasady publikacji informacji dotyczących beneficjentów powinny być zgodne z zasadą proporcjonalności. Jak potwierdził Trybunał Sprawiedliwości ⁽³⁶⁾, należy właściwie wyważyć podstawowe prawo beneficjentów do prywatności i ochrony danych z jednej strony oraz interes Unii Europejskiej polegający na zagwarantowaniu przejrzystości i zapewnieniu należytego zarządzania środkami publicznymi z drugiej strony.

⁽³¹⁾ Jak wskazano już w art. 16 rozporządzenia w sprawie płatności bezpośrednich.

⁽³²⁾ Bardzo podobne sformułowanie zawiera art. 18 rozporządzenia w sprawie płatności bezpośrednich.

⁽³³⁾ W art. 157 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynków zawarto wykaz celów przekazywania informacji Komisji, nie określając jednak, dla którego z tych celów dane mogą być przekazywane państwom trzecim lub organizacjom międzynarodowym.

⁽³⁴⁾ Artykuł 9 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 45/2001.

⁽³⁵⁾ Trybunał Sprawiedliwości, dnia 9 listopada 2010 r., Volker i Markus Schecke oraz Eifert, sprawy połączone C-92/09 i C-93/09.

⁽³⁶⁾ Trybunał Sprawiedliwości w sprawie Schecke, pkt 77–88.

36. Ma to również zastosowanie w odniesieniu do art. 157 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynków, zgodnie z którym dane mogą „być upubliczniane, z zastrzeżeniem wymogu ochrony danych osobowych oraz uzasadnionego interesu przedsiębiorstw w zakresie ochrony tajemnicy handlowej”. W art. 157 ust. 2 lit. d) i art. 157 ust. 3 lit. c) Komisję uprawnia się do przyjmowania aktów delegowanych określających „warunki i sposoby publikacji informacji” oraz aktów wykonawczych określających uzgodnienia w zakresie przekazywania lub udostępniania informacji i dokumentów obywatelom.
37. EIOD z zadowoleniem przyjmuje fakt, że publikacja informacji i dokumentów będzie przebiegać z zastrzeżeniem wymogu ochrony danych osobowych. Najważniejsze elementy, takie jak cel publikacji oraz kategorie publikowanych danych, należy jednak określić we wnioskach, a nie w aktach wykonawczych lub delegowanych.

Prawa osób, których dane dotyczą

38. Należy określić prawa osób, których dane dotyczą, zwłaszcza w odniesieniu do prawa do informacji i prawa dostępu. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do art. 81 rozporządzenia horyzontalnego, zgodnie z którym kontroli mogą podlegać dokumenty handlowe beneficjentów, ale również dostawców, klientów, przewoźników i innych osób trzecich. Chociaż beneficjenci mogą być świadomi faktu przetwarzania ich danych, należy również odpowiednio poinformować osoby trzecie o możliwości wykorzystania ich danych do celów kontrolnych (np. za pośrednictwem informacji o polityce prywatności przedstawianej w chwili gromadzenia danych oraz za pośrednictwem informacji zamieszczonych na wszystkich stosownych stronach internetowych i we wszystkich stosownych dokumentach). We wnioskach należy uwzględnić obowiązek informowania osób, których dane dotyczą, w tym osób trzecich.

Środki bezpieczeństwa

39. Należy przewidzieć środki bezpieczeństwa, zwłaszcza w odniesieniu do skomputeryzowanych baz danych i systemów. Należy uwzględnić zasady rozliczalności i ochrony prywatności w fazie projektowania. Wykaz środków bezpieczeństwa, które należy przyjąć w odniesieniu do powyższych skomputeryzowanych baz danych i systemów, można wprowadzić co najmniej aktami delegowanymi lub wykonawczymi. Jest to tym istotniejsze, że dane osobowe przetwarzane w kontekście kontroli mogą obejmować dane dotyczące podejrzeń o popełnienie przestępstwa.
40. EIOD z zadowoleniem przyjmuje wymagania ustanowione w art. 103 rozporządzenia horyzontalnego w odniesieniu do poufności i tajemnicy zawodowej związanej z kontrolą w znaczeniu określonym w art. 79–88 tego rozporządzenia.

3. WNIOSKI

41. Zdaniem EIOD, aby zwiększyć pewność prawną, najważniejsze aspekty przewidzianych we wnioskach czynności przetwarzania oraz niezbędne zabezpieczenia związane z ochroną danych należy uregulować w głównych aktach prawnych, a nie w aktach delegowanych lub wykonawczych:
- we wnioskach należy wyraźnie określić konkretny cel każdej czynności przetwarzania, zwłaszcza w odniesieniu do publikacji danych osobowych i ich przekazywania międzynarodowego,
 - należy określić kategorie przetwarzanych danych,
 - dane osobowe należy przetwarzać tylko w razie konieczności,
 - należy wyjaśnić prawa dostępu. W szczególności należy wskazać, że Komisja powinna przetwarzać dane osobowe tylko w razie konieczności, na przykład w celach kontrolnych,
 - we wnioskach należy określić maksymalne okresy zatrzymywania danych,
 - należy określić prawa osób, których dane dotyczą, zwłaszcza w odniesieniu do prawa do informacji. Należy zapewnić, aby o przetwarzaniu swoich danych informowani byli nie tylko beneficjenci, ale też osoby trzecie,
 - konkretny cel lub cele oraz zakres międzynarodowego przekazywania danych należy ograniczyć do niezbędnego minimum, jak też należy je odpowiednio określić we wnioskach.

42. Elementy te można szerzej rozwinąć w aktach delegowanych lub wykonawczych. EIOD oczekuje, że zostaną z nim przeprowadzone konsultacje w tej sprawie.
43. Ponadto co najmniej w aktach wykonawczych lub delegowanych należy przewidzieć środki bezpieczeństwa, zwłaszcza w odniesieniu do skomputeryzowanych baz danych i systemów. Należy też uwzględnić zasady rozliczalności i ochrony prywatności w fazie projektowania.
44. Wreszcie, biorąc pod uwagę fakt, że w niektórych przypadkach mogą być przetwarzane dane odnoszące się do (podejrzeń o popełnienie) przestępstw (np. dotyczące nadużyć), niezbędna może być kontrola wstępna ze strony właściwych krajowych organów ochrony danych lub EIOD.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 grudnia 2011 r.

Giovanni BUTTARELLI
*Zastępca Europejskiego Inspektora Ochrony
Danych*

Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie pakietu legislacyjnego dotyczącego praw ofiar przestępstw, w tym wniosku dotyczącego dyrektywy ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych

(2012/C 35/02)

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 16,

uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 7 i 8,

uwzględniając dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽¹⁾,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych ⁽²⁾, w szczególności jego art. 41 ust. 2,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ OPINIĘ:

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje ogólne

1. Dnia 18 maja 2011 r. Komisja przyjęła pakiet instrumentów legislacyjnych w sprawie ochrony ofiar przestępstw. Pakiet legislacyjny obejmuje wniosek dotyczący dyrektywy ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw („wnioskowanej dyrektywy”) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych („wnioskowanego rozporządzenia”) ⁽³⁾. Obydwu wnioskowi towarzyszy komunikat Komisji w sprawie wzmocnienia praw ofiar w UE ⁽⁴⁾.
2. Pomimo faktu, że wyżej wspomniana inicjatywa ustawodawcza znalazła się w spisie priorytetów EIOD dotyczących konsultacji ustawodawczych ⁽⁵⁾, nie skonsultowano się z EIOD zgodnie z wymogami art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001. Obecna opinia opiera się zatem na art. 41 ust. 2 tego samego rozporządzenia. EIOD zaleca zamieszczenie odniesienia do obecnej opinii w preambule przyjętych instrumentów.

1.2. Cele i zakres pakietu legislacyjnego

3. EIOD z zadowoleniem przyjmuje cele polityczne pakietu legislacyjnego, którymi zgodnie z programem sztokholmskim i związanym z nim planem działania mają być wzmocnienie praw ofiar przestępstw oraz zaspokojenie ich potrzeb w zakresie ochrony, wsparcia i dostępu do wymiaru sprawiedliwości ⁽⁶⁾.
4. Wnioskowana dyrektywa ma zastąpić decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym ⁽⁷⁾. Ustanawia się w niej wspólne normy minimalne dotyczące praw ofiar przestępstw, wsparcia dla nich i ich ochrony. W szczególności celem wnioskowanej dyrektywy jest

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Odpowiednio COM(2011) 275 i COM(2011) 276.

⁽⁴⁾ Zob. komunikat Komisji – Wzmocnianie praw ofiar w UE, COM(2011) 274.

⁽⁵⁾ Jest on dostępny na stronie internetowej EIOD (<http://www.edps.europa.eu>) w sekcji Consultation/Priorities.

⁽⁶⁾ Zob. komunikat Komisji – Wzmocnianie praw ofiar w UE, op. cit., s. 2.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 82 z 22.3.2001, s. 1. W uzasadnieniu przyznano, że chociaż osiągnięto postępy w tej dziedzinie, cele dyrektywy ramowej nie zostały w pełni zrealizowane.

zapewnienie poszanowania ofiar przestępstw oraz potrzeb ofiar szczególnie narażonych, zagwarantowanie ofiarom właściwego wsparcia i informacji oraz możliwości uczestnictwa w postępowaniu ⁽⁸⁾.

5. Celem wnioskowanego rozporządzenia jest zapewnienie ofiarom korzystającym ze środków ochrony w postępowaniu cywilnym w jednym państwie członkowskim takiego samego poziomu ochrony w przypadku przeprowadzki do innego państwa członkowskiego bez konieczności udziału w kolejnym postępowaniu ⁽⁹⁾. Środek ten uzupełnia wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu ochrony („inicjatywę w sprawie europejskiego nakazu ochrony”), który odnosi się do wzajemnego uznawania środków ochrony przyjętych w sprawach karnych. Inicjatywa w sprawie europejskiego nakazu ochrony, w związku z którą EIOD wydał opinię w październiku 2010 r ⁽¹⁰⁾., jest obecnie omawiana przez Parlament Europejski i Radę.

1.3. Cel obecnej opinii

6. Ochrona prywatności i danych osobowych odgrywa podstawową rolę w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości określonej w programie sztokholmskim, zwłaszcza w kontekście współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. W październiku 2010 r. EIOD wydał opinię na temat inicjatywy w sprawie europejskiego nakazu ochrony, podkreślając potrzebę ustanowienia spójnych zasad ochrony danych w odniesieniu do inicjatyw w dziedzinie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych ⁽¹¹⁾. W opinii tej EIOD położył nacisk na fakt, że przetwarzanie danych w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych wiąże się ze szczególną wrażliwością przetwarzanych danych oraz skutkami, jakie przetwarzanie danych może mieć dla osób, których te dane dotyczą ⁽¹²⁾. W związku z tym trzeba zwrócić należną uwagę na aspekty ochrony danych związane z inicjatywami w tym obszarze oraz wprowadzić w razie potrzeby odpowiednie zasady i zabezpieczenia.
7. Zdaniem EIOD poszanowanie prywatności i danych osobowych stanowi niezbędny element ochrony ofiar, którą mają zapewnić wnioskowane instrumenty. W związku z tym w obecnej opinii EIOD skupi się na aspektach wniosków związanych z prywatnością i przedstawi pomysły dotyczące poprawy lub wzmocnienia ochrony ofiar.

2. ANALIZA WNIOSKÓW

2.1. Dyrektywa w sprawie praw ofiar przestępstw, wsparcia dla nich i ich ochrony

8. Różne przepisy wnioskowanej dyrektywy dotyczą bezpośrednio lub pośrednio prywatności i ochrony danych ⁽¹³⁾. Ogólnie rzecz biorąc, EIOD z zadowoleniem przyjmuje te przepisy, gdyż ich celem jest ochrona prywatności ofiar. Stwierdza niemniej, że normy ochrony mogłyby w pewnych przypadkach zostać wzmocnione i wyjaśnione bez uszczerbku dla ich charakteru norm minimalnych.
9. Uwagi EIOD koncentrują się głównie na następujących aspektach: (1) artykule 23 wnioskowanej dyrektywy dotyczącym prawa do ochrony prywatności i kontaktów z mediami; (2) prawach ofiar do informacji i dostępu do własnych danych osobowych; oraz (3) ochronie poufności komunikacji między ofiarą a instytucjami wspierania ofiar. Aspekty te zostaną omówione w kolejnych podpunktach.

2.1.1. Ochrona prywatności ofiary

10. Najważniejszym przepisem materialnym wnioskowanej dyrektywy dotyczącym prywatności jest art. 23 zatytułowany „Prawo do ochrony prywatności”. W art. 23 ust. 1 stwierdza się: „Państwa członkowskie

⁽⁸⁾ Zob. komunikat Komisji – Wzmacnianie praw ofiar w UE, op. cit., s. 8.

⁽⁹⁾ Ibidem.

⁽¹⁰⁾ Opinia EIOD z dnia 5 października 2010 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony i europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, (Dz.U. C 355 z 29.12.2010, s. 1).

⁽¹¹⁾ Ibidem, zob. w szczególności część II opinii.

⁽¹²⁾ Ibidem, pkt 1.

⁽¹³⁾ Zob. w szczególności motyw 22, w którym uznaje się, że ochrona prywatności ofiary może być jednym z istotnych środków zapobieżenia dalszej wiktymizacji; motyw 27 odnoszący się do ochrony danych osobowych przyznanej osobom fizycznym decyzją ramową Rady 2008/977/WSiSW oraz do Konwencji nr 108 Rady Europy; art. 21 odnoszący się do środków pozwalających uniknąć niepotrzebnych pytań dotyczących życia prywatnego ofiary oraz środków umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania bez obecności publiczności; art. 23 dotyczący prawa do ochrony prywatności i postępowania mediów.

zapewniają, by organy sądowe mogły przyjmować w toku postępowania sądowego odpowiednie środki na rzecz ochrony prywatności i fotografii ofiar i członków ich rodzin". EIOD ma kilka uwag związanych z tym przepisem.

11. Po pierwsze, art. 23 ust. 1 nie uwzględnia pełni praw do ochrony prywatności ofiar przestępstw. Przepis ten ma znacznie bardziej ograniczony zakres, gdyż przewidziano w nim jedynie uprawnienia „organów sądowych” do przyjmowania środków ochrony „w toku postępowania sądowego”. Ochrona prywatności powinna jednak być zagwarantowana nie tylko „w toku postępowania sądowego”, ale również podczas dochodzenia i na etapie przedprocesowym. Ogólniej, prywatność należy w miarę potrzeby zapewnić od chwili pierwszego kontaktu z właściwymi organami, jak również po zakończeniu postępowania sądowego.
12. W tym kontekście warto zauważyć, że w kilku aktach międzynarodowych przyjęto podejście ambitniejsze niż w art. 23 ust. 1. Na przykład w zaleceniu Rec(2006) 8 Rady Europy w sprawie pomocy dla ofiar przestępstw stwierdza się: „Państwa powinny podjąć stosowne kroki służące w miarę możliwości uniknięciu ingerencji w życie prywatne i rodzinne ofiar, jak też ochronie danych osobowych ofiar, zwłaszcza podczas dochodzenia i postępowania karnego” (podkreślenie własne) ⁽¹⁴⁾. Inne akty zawierają podobne postanowienia ⁽¹⁵⁾.
13. W obliczu powyższego EIOD zaleca dodanie do art. 23 ustępu 1, który w ogólniejszy sposób stwierdzałby, że państwa członkowskie gwarantują w miarę możliwości ochronę życia prywatnego i rodzinnego ofiar, jak również ochronę danych osobowych ofiar od chwili pierwszego kontaktu z organami urzędowymi oraz po zakończeniu postępowania karnego. Ponadto obecne brzmienie art. 23 ust. 1 należy zmodyfikować tak, aby umożliwić organom sądowym przyjmowanie środków ochrony również „podczas dochodzenia”.
14. Po drugie, w art. 23 ust. 1 nie zawarto żadnego wskazania co do charakteru konkretnych środków, które mogą zostać przyjęte przez organy sądowe, aby ochronić prawo ofiary do prywatności. EIOD rozumie intencję, aby pozostawić państwom członkowskim jak największą swobodę w tej dziedzinie. Przydatna może się jednak okazać większa precyzja. W szczególności wniosek mógłby zawierać wykaz minimalnych środków, które organy sądowe mogą przyjąć zgodnie z krajowym prawem w celu ochrony prywatności ofiary ⁽¹⁶⁾. Mogą one obejmować na przykład następujące kategorie środków:
 - nieujawnianie lub ograniczenie ujawniania informacji dotyczących tożsamości i miejsca pobytu ofiary lub członków jej rodziny w stosownych przypadkach i pod pewnymi warunkami (jak wskazano w motywie 22),
 - nakaz usunięcia z akt pewnych danych poufnych lub zakaz ujawniania pewnych informacji,
 - ograniczenie publikacji wrażliwych informacji w wyrokach oraz innych orzeczeniach, które są zazwyczaj upubliczniane.
15. Po trzecie, w art. 23 nie zawarto żadnych przepisów gwarantujących poufność informacji będących w posiadaniu organów publicznych. Pod tym względem użyteczne przykłady można ponownie znaleźć w cytowanym powyżej zaleceniu Rec(2006) 8 Rady Europy. W pkt 11 zalecenia stwierdza się, że państwa powinny nakazać wszystkim agencjom kontaktującym się z ofiarami przyjęcie jednoznacznych norm, zgodnie z którymi mogą one ujawnić osobie trzeciej informacje otrzymane od ofiary lub jej dotyczące jedynie pod warunkiem, że ofiara wyraźnie zgodziła się na ich ujawnienie lub też istnieje wymóg prawny lub upoważnienie do ich ujawnienia. EIOD wzywa prawodawcę do zawarcia podobnego przepisu we wnioskowanej dyrektywie.

⁽¹⁴⁾ Pkt 10.8 zalecenia Rec(2006) 8 Rady Europy.

⁽¹⁵⁾ Zob. np. projekt konwencji ONZ w sprawie sprawiedliwości i wsparcia dla ofiar przestępstw i nadużyć władzy, art. 5 ust. 2 lit. g), art. 6, art. 8 ust. 6 lit. g); wytyczne Komitetu Ministrów dotyczące ochrony ofiar aktów terrorystycznych przyjęte dnia 2 marca 2005 r., pkt VIII; wytyczne dotyczące wymiaru sprawiedliwości w sprawach, w których ofiarami lub świadkami przestępstw są dzieci, ECOSOC Res 2005/20 z 2005 r., pkt 8 lit. a) oraz pkt 26–28.

⁽¹⁶⁾ Jest to zgodne z podejściem przyjętym w art. 21 dotyczącym prawa do ochrony szczególnie narażonych ofiar w toku postępowania karnego.

2.1.2. Prywatność i media

16. W art. 23 ust. 2 stwierdza się: „Państwa członkowskie zachęcają media do przyjmowania środków samoregulacji w celu ochrony prywatności, integralności osobistej i danych osobowych ofiar”. W tym miejscu również we wniosku przyjęto podejście minimalistyczne, odwołując się po prostu do narzędzia samoregulacji.
17. EIOD rozumie powody przyjęcia ostrożnej postawy wobec tej kwestii i ogólnie zgadza się z podejściem Komisji. Relacje między mediami a kwestią prywatności są niezwykle delikatne i złożone. Jest to również obszar, w którym w granicach określonych Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej oraz europejską konwencją praw człowieka ważną rolę odegrać mogą odmienne tradycje państw członkowskich i różnice kulturowe między nimi. Podejście to wydaje się także spójne z obecnymi ramami ochrony danych (art. 9 dyrektywy 95/46/WE), które pozostawiają państwom członkowskim znaczne pole manewru w odniesieniu do przetwarzania danych w celach dziennikarskich lub w celu uzyskania wyrazu artystycznego lub literackiego ⁽¹⁷⁾.
18. Jeżeli chodzi o samoregulację, EIOD wyraża przekonanie, że narzędzie to może odegrać ważną rolę w godzeniu prywatności z wolnością wypowiedzi. Ponadto w art. 23 ust. 2 przyjęto takie samo podejście, jak w zaleceniu Rec(2006) 8, gdzie również stwierdza się, że państwa powinny zachęcać media do przyjmowania i przestrzegania środków samoregulacji w celu ochrony prywatności i danych osobowych ofiar ⁽¹⁸⁾. Narzędzia samoregulacji mogą też działać w połączeniu z przepisami krajowymi, które powinny jednak być zgodne z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącym art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka ⁽¹⁹⁾.

2.1.3. Konkretnie prawa do informacji i dostępu

19. EIOD zauważa, że w art. 3 wnioskowanej dyrektywy dotyczącej prawa do otrzymywania informacji od chwili pierwszego kontaktu z właściwym organem nie wspomina się o informacjach odnoszących się do ochrony danych. Aby zapewnić odpowiednią ochronę ich danych osobowych, ofiary powinny otrzymać w stosownym czasie wszelkie informacje niezbędne, aby umożliwić im pełne zrozumienie sposobu, w jaki będą przetwarzane ich dane osobowe.
20. W związku z tym EIOD zaleca zamieszczenie w art. 3 dodatkowego przepisu stwierdzającego, że ofiarom należy zapewnić informacje dotyczące dalszego przetwarzania ich danych osobowych zgodnie z art. 10 dyrektywy 95/46/WE. Ponadto prawodawca może rozważyć uwzględnienie zasad uzyskiwania przez ofiary dostępu do ich danych osobowych przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony uzasadnionych interesów związanych z dochodzeniem i postępowaniem karnym.

2.1.4. Poufność komunikacji między ofiarami a instytucjami wspierania ofiar

21. We wnioskowanej dyrektywie uznano prawo ofiar przestępstw do uzyskania wsparcia od momentu popełnienia przestępstwa, jak również przez całe postępowanie karne i po jego zakończeniu, stosownie do potrzeb ofiary ⁽²⁰⁾. Niektóre grupy ofiar, takie jak ofiary przemocy seksualnej, przemocy ze względu na płeć oraz na tle nienawiści rasowej lub innych przestępstw popełnianych na tle uprzedzeń, jak również ofiary terroryzmu, mogą wymagać specjalistycznych usług wsparcia ⁽²¹⁾, w tym wsparcia

⁽¹⁷⁾ W art. 9 dyrektywy 95/46/WE stwierdza się, że państwa członkowskie wprowadzają możliwość wyłączenia lub odstąpienia od przepisów w przypadku przetwarzania danych wyłącznie w celach dziennikarskich lub w celu uzyskania wyrazu artystycznego lub literackiego wówczas, gdy jest to konieczne dla pogodzenia prawa do zachowania prywatności z przepisami dotyczącymi wolności wypowiedzi.

⁽¹⁸⁾ Pkt 10.9 zalecenia Rec(2006) 8 Rady Europy.

⁽¹⁹⁾ W art. 10 ust. 2 europejskiej konwencji praw człowieka dopuszcza się jedynie ograniczenia prawa wolności wyrażania opinii „przewidziane przez ustawę” i „niezbędne w społeczeństwie demokratycznym” w konkretnym i ważnym interesie publicznym (takim jak bezpieczeństwo państwowe, integralność terytorialna, zapobieganie przestępstwom i zakłóceniom porządku, zdrowie oraz moralność) lub w celu ochrony dobrego imienia lub praw innych osób. W swojej opinii w sprawie Satakunnan (sprawa C-73/07, Tietosuoja- ja valtuutettu przeciwko Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, [2008] Zb.Orz. s. I-9831) rzecznik generalna Kokott słusznie zauważyła, że: „[o]chrona danych osobowych rygorystycznie stosowana mogłaby dotkliwie ograniczyć wolność wypowiedzi. Dziennikarstwo śledcze byłoby w znacznej mierze wykluczone, gdyby media mogły przetwarzać i publikować informacje dotyczące osób jedynie po uzyskaniu ich zgody lub informacji. Z drugiej strony oczywistym jest, że media mogą naruszać prawo jednostki do prywatności (17). W konsekwencji konieczne jest znalezienie równowagi” (pkt 43).

⁽²⁰⁾ Zob. motyw 13 i art. 7 wnioskowanej dyrektywy.

⁽²¹⁾ Ibidem.

psychologicznego. W takich przypadkach komunikację między ofiarą a profesjonalistami świadczącymi usługi wsparcia należy odpowiednio chronić przed ujawnieniem. W przeciwnym wypadku ofiara może zostać zniechęcona do swobodnej komunikacji ze swoim doradcą. W związku z tym EIOD z zadowoleniem przyjmuje zawarte w art. 7 wymaganie, aby usługi wspierania ofiar były „poufne”. Trzeba jednak wyjaśnić zakres i konsekwencje wspomnianej poufności.

22. W szczególności we wnioskowanej dyrektywie nie wskazuje się, czy komunikację ofiar z podmiotami świadczącymi usługi wsparcia należy uznać za „uprzywilejowaną” w sensie wyłączenia lub ograniczenia w inny sposób jej ujawnienia w trakcie postępowania sądowego. Jest tak zazwyczaj, gdy podmiot świadczący usługi wsparcia jest pracownikiem służby zdrowia zobowiązanym zachować tajemnicę zawodową. Można sobie jednak wyobrazić przypadki, w których wsparcia nie świadczą tacy pracownicy. W takich sytuacjach wątpliwe jest, czy ofiara byłaby chroniona przed ujawnieniem.
23. Dlatego też EIOD zaleca wskazanie, że ofiary wspomnianych konkretnych przestępstw powinny mieć prawo odmówić ujawnienia w trakcie jakiegokolwiek postępowania sądowego lub administracyjnego poufnej komunikacji z podmiotem świadczącym usługi wsparcia, a komunikacja taka może zostać ujawniona przez osobę trzecią jedynie za zgodą ofiary. Zasada ta powinna też zazwyczaj obowiązywać podczas każdego postępowania karnego, bez uszczerbku dla uzasadnionych i usprawiedliwionych interesów odnoszących się do dochodzenia lub postępowania karnego (tj. gromadzenia niezbędnych dowodów przez organy sądowe).

2.2. Rozporządzenie w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych

2.2.1. Zastosowanie prawodawstwa dotyczącego ochrony danych

24. Jak już wspomniano, wnioskowane rozporządzenie uzupełnia inicjatywę w sprawie europejskiego nakazu ochrony odnoszącą się do wzajemnego uznawania środków ochrony przyjętych w sprawach karnych. Wnioskowane rozporządzenie dotyczy współpracy sądowej w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne ⁽²²⁾, więc obszar jego zastosowania wchodzi w zakres dawnego pierwszego filaru, a zatem podlega również dyrektywie 95/46/WE ⁽²³⁾. Nie było tak w przypadku inicjatywy w sprawie europejskiego nakazu ochrony.
25. W związku z tym EIOD zaleca, aby co najmniej w motywach wniosku zamieścić odniesienie do dyrektywy 95/46/WE wskazujące, że dane osobowe przetwarzane na mocy rozporządzenia powinny być chronione zgodnie z przepisami krajowymi wdrażającymi dyrektywę 95/46/WE.

2.2.2. Informacje, które należy przedstawić osobie powodującej zagrożenie

26. Zgodnie z art. 5 wnioskowanego rozporządzenia strona, która chce powołać się w innym państwie członkowskim na nakaz ochrony, przedstawia właściwym organom zaświadczenie. Zaświadczenie jest wydawane na standardowym formularzu określonym w załączniku do wnioskowanego rozporządzenia. W załączniku zawarto dane osobowe zarówno osoby objętej ochroną, jak i osoby powodującej zagrożenie, takie jak ich tożsamość i miejsce pobytu, oraz opis środka ochrony. EIOD uznaje, że dane osobowe zamieszczone w zaświadczeniu zgodnie z wymogami załącznika są zasadniczo prawidłowe, stosowne oraz nienadmierne w stosunku do celów, dla których zostały zgromadzone.
27. Z wniosku nie wynika jednak wystarczająco jasno, które dane osobowe osoby objętej ochroną zostaną przekazane osobie powodującej zagrożenie, zwłaszcza na mocy art. 13 ⁽²⁴⁾. W tym kontekście EIOD uważa, że osoba powodująca zagrożenie powinna otrzymać tylko te dane osobowe, które są ściśle niezbędne w celu wykonania środka. Ponadto należy w miarę możliwości unikać ujawniania adresu lub innych informacji kontaktowych dotyczących osoby objętej ochroną ⁽²⁵⁾. Takie ograniczenie należy zamieścić w treści art. 13.

⁽²²⁾ Zob. art. 81 TFUE, tj. dawny art. 65 Traktatu WE.

⁽²³⁾ Dyrektywa 95/46/WE nie ma zastosowania do przetwarzania danych osobowych w ramach działalności wykraczającej poza zakres prawa Wspólnoty, jak np. danych, o których stanowi tytuł V i VI Traktatu o Unii Europejskiej, a w żadnym razie do przetwarzania związanego z bezpieczeństwem publicznym, obronnością, bezpieczeństwem państwa oraz działalnością państwa w obszarach prawa karnego (zob. art. 3 dyrektywy).

⁽²⁴⁾ Artykuł 13 dotyczy obowiązków informacyjnych wobec osoby powodującej zagrożenie.

⁽²⁵⁾ W tym kontekście zob. opinię EIOD z dnia 5 października 2010 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony i europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, op. cit., pkt 45–49.

3. WNIOSKI

28. EIOD z zadowoleniem przyjmuje cele polityczne obydwu rozważanych wniosków i ogólnie zgadza się z podejściem Komisji. Stwierdza niemniej, że ochronę prywatności i danych osobowych ofiar we wnioskowanej dyrektywie można byłoby w pewnych przypadkach wzmocnić oraz wyjaśnić.
29. W odniesieniu do wnioskowanej dyrektywy w sprawie praw ofiar przestępstw, wsparcia dla nich i ich ochrony EIOD zaleca prawodawcy:
- dodanie do art. 23 ogólnego przepisu dotyczącego ochrony prywatności i danych osobowych stwierdzającego, że państwa członkowskie gwarantują w miarę możliwości ochronę życia prywatnego i rodzinnego ofiar oraz chronią dane osobowe ofiar od chwili pierwszego kontaktu z organami urzędowymi, w trakcie ewentualnego postępowania sądowego oraz po zakończeniu takiego postępowania. Ponadto obecne brzmienie art. 23 ust. 1 należy zmodyfikować tak, aby umożliwić organom sądowym przyjmowanie środków ochrony również „podczas dochodzenia”,
 - określenie w art. 23 ust. 1 wykazu minimalnych środków (omówionych w pkt 14), które organy sądowe mogą przyjmować w celu ochrony prywatności i fotografii ofiar i członków ich rodzin,
 - stwierdzenie, że państwa powinny nakazać wszystkim organom kontaktującym się z ofiarami przyjęcie jednoznacznych norm, zgodnie z którymi mogą one ujawnić osobie trzeciej informacje otrzymane od ofiary lub jej dotyczące jedynie pod warunkiem, że ofiara wyraźnie zgodziła się na ich ujawnienie lub też istnieje wymóg prawny lub upoważnienie do ich ujawnienia,
 - zawarcie w art. 3 wymogu przedstawienia ofiarom informacji dotyczących dalszego przetwarzania ich danych osobowych zgodnie z art. 10 dyrektywy 95/46/WE oraz rozważenie, czy należy uwzględnić konkretne przepisy dotyczące prawa dostępu ofiar do ich danych osobowych,
 - wyjaśnienie zakresu wymogu poufności usług wspierania ofiar na mocy art. 7 przez wskazanie, że ofiary mają prawo odmówić ujawnienia w trakcie jakiegokolwiek postępowania sądowego lub administracyjnego poufnej komunikacji z podmiotem świadczącym usługi wsparcia, a komunikacja taka może zasadniczo zostać ujawniona przez osobę trzecią jedynie za zgodą ofiary (zob. w szczególności pkt 22–23).
30. W odniesieniu do wnioskowanego rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych EIOD zaleca prawodawcy:
- zamieścić co najmniej w motywach wniosku odniesienie do dyrektywy 95/46/WE wskazujące, że dane osobowe przetwarzane na mocy rozporządzenia powinny być chronione zgodnie z przepisami krajowymi wdrażającymi dyrektywę 95/46/WE,
 - jasne wskazanie w art. 13, że osoba powodująca zagrożenie powinna otrzymać tylko te dane osobowe osoby objętej ochroną, które są ściśle niezbędne w celu wykonania środka. Należy w miarę możliwości unikać ujawniania adresu lub innych informacji kontaktowych dotyczących osoby objętej ochroną.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 października 2011 r.

Giovanni BUTTARELLI

*Zastępca Europejskiego Inspektora Ochrony
Danych*

Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie podpisania umowy między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Unią Europejską o wykorzystywaniu danych dotyczących przelotu pasażera oraz przekazywaniu takich danych do Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Stanów Zjednoczonych

(2012/C 35/03)

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 16,

uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 7 i 8,

uwzględniając dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽¹⁾,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, w szczególności jego art. 41 ⁽²⁾,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ OPINIĘ:

1. WPROWADZENIE

1.1. Konsultacje z EIOD oraz cel opinii

1. Dnia 28 listopada 2011 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania umowy między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Unią Europejską o wykorzystywaniu danych dotyczących przelotu pasażera oraz przekazywaniu takich danych do Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Stanów Zjednoczonych ⁽³⁾ (zwanej dalej „umową”).
2. Dnia 9 listopada 2011 r. odbyły się w ramach procedury przyspieszonej nieformalne konsultacje z EIOD dotyczące projektu wniosku. Dnia 11 listopada 2011 r. EIOD zgłosił pewne uwagi, których nie udostępniono publicznie. Celem obecnej opinii jest uzupełnienie tych uwag w świetle obecnego wniosku oraz publiczne udostępnienie poglądów EIOD. Opinia stanowi też rozwinięcie pewnych wcześniejszych interwencji EIOD i Grupy Roboczej Art. 29 w odniesieniu do danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR).

1.2. Kontekst wniosku

3. Celem umowy jest zapewnienie mocnej podstawy prawnej dla przekazywania danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) z UE do USA. Przekazywanie to opiera się obecnie na umowie z 2007 r. ⁽⁴⁾, gdyż Parlament zdecydował się odłożyć głosowanie nad zgodą do czasu spełnienia jego postulatów związanych z ochroną danych. W szczególności w rezolucji z dnia 5 maja 2010 r. ⁽⁵⁾ Parlament wskazał następujące wymagania:

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ COM(2011) 807 wersja ostateczna.

⁽⁴⁾ Umowa między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) do Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Stanów Zjednoczonych (DHS) (Dz.U. L 204 z 4.8.2007, s. 18).

⁽⁵⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 maja 2010 r. dotycząca rozpoczęcia negocjacji w sprawie umów dotyczących rejestru nazwisk pasażerów (PNR) ze Stanami Zjednoczonymi, Australią i Kanadą (Dz.U. C 81E z 15.3.2011, s. 70). Zob. też rezolucje Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2003 r. w sprawie przekazywania danych osobowych przez linie lotnicze w przypadku lotów transatlantyckich (Dz.U. C 61E z 10.3.2004, s. 381), z dnia 9 października 2003 r. w sprawie przekazywania danych przez linie lotnicze w przypadku lotów transatlantyckich (Dz.U. C 81E z 31.3.2004, s. 105), z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie projektu decyzji Komisji określającej odpowiedni poziom ochrony danych osobowych zawartych w rejestrze nazwisk pasażerów (PNR) przekazywanych do Amerykańskiego Biura Cel i Ochrony Granic (Dz.U. C 103E z 29.4.2004, s. 665), zalecenie dla Rady z dnia 7 września 2006 r. w sprawie negocjacji porozumienia ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wykorzystywania danych dotyczących nazwisk pasażerów (PNR) w celu zapobiegania aktom terroryzmu i przestępczości transgranicznej, w tym przestępczości zorganizowanej (Dz.U. C 305E z 14.12.2006, s. 250), rezolucję z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie SWIFT, porozumienia dotyczącego PNR oraz dialogu transatlantyckiego w tych kwestiach (Dz.U. C 287E z 29.11.2007, s. 349) oraz rezolucję z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie porozumienia ze Stanami Zjednoczonymi w sprawie udostępniania danych osobowych pasażerów (PNR) (teksty przyjęte, P6_TA(2007)0347). Wszystkie dokumenty są dostępne na stronie: <http://www.europarl.europa.eu>

- zgodność z przepisami dotyczącymi ochrony danych na szczeblu krajowym i europejskim,
 - ocenę wpływu na prywatność przed przyjęciem jakiegokolwiek instrumentu legislacyjnego,
 - test proporcjonalności dowodzący, że istniejące instrumenty prawne są niewystarczające,
 - ścisłe ograniczenie celów ⁽⁶⁾ oraz ograniczenie wykorzystania danych PNR do konkretnych przestępstw lub zagrożeń w oparciu o ocenę poszczególnych przypadków,
 - ograniczenie ilości gromadzonych danych,
 - ograniczenie okresu zatrzymywania danych,
 - zakaz eksploracji danych lub tworzenia profili,
 - zakaz podejmowania automatycznych decyzji mających istotny wpływ na obywateli ⁽⁷⁾,
 - odpowiednie mechanizmy niezależnego przeglądu i nadzoru sądowego oraz kontroli demokratycznej,
 - wszelkie międzynarodowe przekazywanie danych powinno być zgodne z normami UE w zakresie ochrony danych i podlegać ustaleniu adekwatności.
4. Obecną umowę należy rozważać w kontekście ogólnosiwiatowego podejścia do danych PNR – trwają negocjacje z innymi państwami trzecimi (mianowicie z Australią ⁽⁸⁾ i Kanadą ⁽⁹⁾), pojawił się też wniosek dotyczący systemu PNR na szczeblu UE ⁽¹⁰⁾. Jest ona także elementem trwających negocjacji dotyczących umowy między UE a USA o wymianie danych osobowych w ramach współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych ⁽¹¹⁾. W szerszym kontekście umowę tę parafowano kilka tygodni przed oczekiwanym przyjęciem wniosków dotyczących przeglądu ogólnych ram ochrony danych ⁽¹²⁾.
5. EIOD z zadowoleniem przyjmuje to globalne podejście, którego celem jest zapewnienie umowom PNR spójnych ram prawnych zgodnych z wymaganiami prawnymi UE. Z ubolewaniem stwierdza jednak, że przyjęty harmonogram nie pozwala w praktyce zapewnić spójności tych umów z nowymi zasadami UE w sprawie ochrony danych. Pragnie również przypomnieć, że do umowy między UE a USA w sprawie danych PNR zastosowanie powinna mieć ogólna umowa między UE a USA o wymianie danych.
-
- ⁽⁶⁾ Ograniczenie do celów związanych z egzekwowaniem prawa i bezpieczeństwem w przypadkach zorganizowanej poważnej przestępczości międzynarodowej lub terroryzmu transgranicznego na podstawie definicji prawnych podanych w decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3) oraz w decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1).
- ⁽⁷⁾ „Decyzja o zakazie wstępu na pokład lub decyzja o wszczęciu dochodzenia lub wniesieniu oskarżenia nie może być podjęta wyłącznie w oparciu o wyniki takiego zautomatyzowanego przeszukiwania baz danych”.
- ⁽⁸⁾ Umowa między Unią Europejską a Australią o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych australijskiej służbie celnej i granicznej danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR), podpisana dnia 29 września 2011 r.
- ⁽⁹⁾ Umowa między Wspólnotą Europejską a Rządem Kanady o przetwarzaniu zaawansowanych informacji o pasażerach oraz zapisu danych dotyczących nazwiska pasażera (Dz.U. L 82 z 21.3.2006, s. 15).
- ⁽¹⁰⁾ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykorzystania danych dotyczących przelotu pasażera w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania (COM(2011) 32 wersja ostateczna).
- ⁽¹¹⁾ W dniu 3 grudnia 2010 r. Rada wydała upoważnienie do otwarcia negocjacji dotyczących umowy między UE a USA o ochronie danych osobowych przekazywanych lub przetwarzanych w celu zapobiegania przestępstwom, w tym terroryzmowi, ich wykrywania i ścigania oraz prowadzenia postępowań sądowych w takich sprawach w ramach współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. Zob. komunikat prasowy Komisji pod adresem: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1661>
- ⁽¹²⁾ Zob. komunikat Komisji w sprawie całościowego podejścia do kwestii ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej z dnia 4 listopada 2010 r., COM(2010) 609 wersja ostateczna, i działania następcze z nim związane.

2. UWAGI OGÓLNE

6. Zgodnie z Kartą praw podstawowych UE wszelkie ograniczenia dotyczące praw i wolności podstawowych muszą być konieczne, proporcjonalne oraz przewidziane ustawą. Jak wielokrotnie wskazywał EIOD ⁽¹³⁾ i Grupa Robocza Art. 29 ⁽¹⁴⁾, jak dotąd nie wykazano konieczności i proporcjonalności systemów PNR oraz masowego przekazywania danych PNR państwom trzecim. Opinię tę podzielają też Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej ⁽¹⁵⁾. Konkretnie uwagi zamieszczone poniżej pozostają bez uszczerbku dla tego wstępnego i podstawowego spostrzeżenia.
7. Chociaż omawiana umowa zawiera pewne udoskonalenia w porównaniu z umową z 2007 r. i uwzględniono w niej wystarczające zabezpieczenia związane z bezpieczeństwem danych i nadzorem, wydaje się, że nie zażegnano żadnej z głównych obaw wyrażonych w powyższych opiniach ani też nie spełniono żadnego z warunków wyrażenia zgody przez Parlament Europejski ⁽¹⁶⁾.

3. KONKRETNE UWAGI

3.1. Konieczność wyjaśnienia celu

8. W art. 4 ust. 1 umowy stwierdza się, że Stany Zjednoczone przetwarzają dane PNR dla celów zapobiegania a) przestępstwom terrorystycznym oraz przestępstwom powiązanym i b) przestępstwom podlegającym karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż trzy lata i mającym charakter międzynarodowy oraz dla celów ich wykrywania, ścigania i prowadzenia odnośnych dochodzeń. Niektóre z tych pojęć są dodatkowo zdefiniowane.
9. Chociaż definicje te są bardziej precyzyjne niż w umowie z 2007 r., nadal występują pewne niejasne koncepcje i wyjątki, które mogłyby skutkować pominięciem zasady celowości oraz podważeniem pewności prawa. W szczególności:
- w art. 4 ust. 1 lit. a) ppkt (i) sformułowanie: „działania, które [...] wydaje się, że zostały podjęte w celu zastraszenia [...] lub wymuszenia [...] określonych działań” lub „wywarcie wpływu na politykę rządu” może odnosić się również do działań, których nie można uznać za przestępstwa terrorystyczne zgodnie z decyzją ramową Rady 2002/475/WSiSW ⁽¹⁷⁾. Aby wykluczyć taką możliwość, należy wyjaśnić znaczenia pojęć „wydaje się”, „zastraszenie” i „wywarcie wpływu”,
 - w art. 4 ust. 1 lit. b) należy zawrzeć konkretny wykaz przestępstw. Odniesienie do „innych przestępstw podlegających karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat trzech” nie jest wystarczające, gdyż próg ten obejmuje odmienne przestępstwa w UE i USA, jak też w poszczególnych państwach członkowskich UE i stanach USA,

⁽¹³⁾ Opinia EIOD z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykorzystania danych dotyczących przelotu pasażera w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania; opinia EIOD z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia umowy między Unią Europejską a Australią o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych australijskiej służbie celnej i granicznej danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR); opinia EIOD z dnia 19 października 2010 r. w sprawie globalnego podejścia do przekazywania danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) państwom trzecim oraz opinia EIOD z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji ramowej Rady w sprawie wykorzystywania danych dotyczących przelotu pasażera do celów egzekwowania prawa. Wszystkie dokumenty są dostępne na stronie: <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹⁴⁾ Opinia 10/2011 Grupy Roboczej Art. 29 w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykorzystania danych dotyczących przelotu pasażera w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania; opinia 7/2010 w sprawie komunikatu Komisji Europejskiej w sprawie globalnego podejścia do przekazywania danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) państwom trzecim; opinia 5/2007 w sprawie umowy następczej w stosunku do umowy między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o przetwarzaniu i przekazywaniu przez przewoźników lotniczych danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) do Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Stanów Zjednoczonych, zawartej w lipcu 2007 r. oraz opinia 4/2003 w sprawie poziomu ochrony zapewnianej przez Stany Zjednoczone przy przekazywaniu danych pasażerów. Wszystkie dokumenty są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/2011_en.htm

⁽¹⁵⁾ Opinia Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 14 czerwca 2011 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie wykorzystania danych dotyczących przelotu pasażera w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania (dostępna pod adresem: <http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA-PNR-Opinion-June2011.pdf>) oraz opinia EKES z dnia 5 maja 2011 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykorzystania danych dotyczących przelotu pasażera w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania (dostępna pod adresem: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.soc-opinions15579>).

⁽¹⁶⁾ Porównaj przypis 5.

⁽¹⁷⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

- z zakresu umowy należy wyraźnie wykluczyć drobne wykroczenia,
- w art. 4 ust. 2 należy zdefiniować pojęcie „poważnego zagrożenia”, a wykorzystywanie danych PNR „o ile nakaze tak sąd” powinno ograniczać się do przypadków, o których mowa jest w art. 4 ust. 1,
- podobnie w celu uniknięcia zastosowania art. 4 ust. 3 do celów takich, jak kontrola graniczna, należy wyszczególnić, że tylko osoby podejrzane o udział w jakimkolwiek z przestępstw wymienionych w art. 4 ust. 1 mogą zostać „poddane dokładniejszemu przesłuchaniu lub badaniu”.

3.2. Wykaz przekazywanych danych PNR należy zawęzić

10. W załączniku I do umowy zapisano 19 rodzajów danych, które będą przesyłane do USA. W większości obejmują one różne kategorie danych i są identyczne z polami danych w umowie z 2007 r., które EIOD oraz Grupa Robocza Art. 29 uznali już za nieproporcjonalne ⁽¹⁸⁾.
11. Odnosi się to w szczególności do pola „Uwagi ogólne, w tym OSI ⁽¹⁹⁾, SSI ⁽²⁰⁾ i SSR ⁽²¹⁾”, w którym mogą zostać ujawnione dane odnoszące się do wierzeń religijnych (np. preferencje dotyczące posiłków) lub stanu zdrowia (np. prośba o wózek inwalidzki). Takie dane szczególnie chronione należy wyraźnie wykluczyć z wykazu.
12. Przy ocenie proporcjonalności wykazu należy też wziąć pod uwagę, że w związku z uprzednim przekazywaniem danych (art. 15 ust. 3 umowy) kategorie te będą odnosić się nie tylko do rzeczywistych pasażerów, ale również do osób, które ostatecznie nie odbędą lotu (np. w związku z anulowaniem).
13. Ponadto obecność otwartych pól danych może podważyć pewność prawa. Należy precyzyjniej zdefiniować kategorie, takie jak „Wszystkie dostępne informacje kontaktowe”, „Wszystkie informacje o bagażu” i „Uwagi ogólne”.
14. W związku z tym wykaz należy zawęzić. Zgodnie z opinią Grupy Roboczej Art. 29 ⁽²²⁾ uważamy, że dane należy ograniczyć do następujących informacji: numeru rejestracji PNR, daty rezerwacji, daty/dat planowanej podróży, nazwiska pasażera, innych nazwisk zawartych w PNR, trasy całej podróży, identyfikatorów bezpłatnych biletów, biletów w jedną stronę, informacji podanych na bilecie, danych ATFQ (Automatic Ticket Fare Quote), numeru biletu, daty wystawienia biletu, informacji o lotach, na które pasażer nie stawiał się w przeszłości, liczby sztuk bagażu, numerów przywieszek bagażowych, informacji o pasażerach, którzy nie dokonali uprzedniej rezerwacji, liczby sztuk bagażu na każdy segment lotu, zamawianych/niezamawianych zmian klasy na wyższą, zmian historycznych danych PNR w odniesieniu do powyższych pozycji.

3.3. Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego nie powinien przetwarzać danych szczególnie chronionych

15. W art. 6 umowy stwierdza się, że Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego (DHS) będzie automatycznie filtrować i maskować dane szczególnie chronione. Dane szczególnie chronione będą jednak przechowywane przez co najmniej 30 dni i mogą zostać wykorzystane w konkretnych przypadkach (art. 6 ust. 4). EIOD pragnie podkreślić, że nawet po zamaskowaniu dane te pozostaną wrażliwe i będą się odnosić do możliwych do zidentyfikowania osób fizycznych.
16. Jak EIOD wskazał już wcześniej, DHS nie powinien przetwarzać danych szczególnie chronionych odnoszących się do obywateli UE, nawet jeżeli zostają one zamaskowane przy odbiorze. EIOD zaleca zawarcie w treści umowy postanowienia stwierdzającego, że przewoźnicy nie powinni przekazywać DHS danych szczególnie chronionych.

⁽¹⁸⁾ Zob. przywoływane wyżej opinie EIOD i Grupy Roboczej Art. 29.

⁽¹⁹⁾ Informacje o innych usługach.

⁽²⁰⁾ Informacje o usługach specjalnych.

⁽²¹⁾ Prośby o usługi specjalne.

⁽²²⁾ Zob. przywoływaną wyżej opinię 4/2003 Grupy Roboczej Art. 29.

3.4. Okres zatrzymywania danych jest zbyt długi

17. W art. 8 stwierdza się, że dane PNR będą zatrzymywane w aktywnej bazie danych przez okres maksymalnie pięciu lat, po czym zostaną przeniesione do archiwalnej bazy danych na okres do dziesięciu lat. Ten maksymalny okres zatrzymywania wynoszący 15 lat jest w oczywisty sposób nieproporcjonalny niezależnie od tego, czy dane są przechowywane w „aktywnej” czy „archiwalnej” bazie danych, co podkreślił już zarówno EIOD, jak i Grupa Robocza Art. 29.
18. W art. 8 ust. 1 stwierdza się, że po upływie sześciu miesięcy od chwili otrzymania przez DHS dane pozbawiane są cech umożliwiających identyfikację osoby oraz maskowane. Jednak zarówno dane „zamaskowane”, jak i dane przechowywane w „archiwalnej bazie danych” są danymi osobowymi do chwili ich zanonimizowania. Dane należy zatem zanonimizować (w nieodwracalny sposób) lub usunąć bezpośrednio po analizie lub po co najwyżej 6 miesiącach.

3.5. Wykorzystywanie metody „push” i częstotliwość przekazywania

19. EIOD z zadowoleniem przyjmuje art. 15 ust. 1, w którym stwierdza się, że dane będą przekazywane za pomocą metody „dostarczania” (metody „push”). W art. 15 ust. 5 wymaga się jednak od przewoźników „zapewnienia dostępu” do danych PNR w wyjątkowych okolicznościach. W celu definitywnego wykluczenia wykorzystania systemu pobierania danych („pull”) oraz w obliczu uwag podkreślonych ponownie ostatnio przez Grupę Roboczą Art. 29 ⁽²³⁾ zdecydowanie zalecamy, aby w umowie wyraźnie zakazano umożliwiania urzędnikom amerykańskim uzyskiwania osobnego dostępu do danych za pośrednictwem systemu „pull”.
20. W umowie należy określić liczbę i częstotliwość transferów danych od przewoźników do DHS. Aby zwiększyć pewność prawną, należy także bardziej szczegółowo określić warunki, w jakich dopuszczalne będą dodatkowe transfery.

3.6. Bezpieczeństwo danych

21. EIOD z zadowoleniem przyjmuje art. 5 umowy dotyczący bezpieczeństwa i integralności danych, a w szczególności obowiązek informowania o naruszeniach prywatności osób, których naruszenia te dotyczą. Należy jednak wyjaśnić następujące elementy informowania o przypadkach naruszenia poufności danych:
- odbiorcy informacji: należy określić, które „odpowiednie organy europejskie” powinny zostać poinformowane. W każdym razie wśród nich powinny się znaleźć krajowe organy ochrony danych. Należy też poinformować właściwy organ amerykański,
 - próg informowania wspomnianych organów: należy zdefiniować, co stanowi „przypadek naruszenia poufności danych”,
 - należy określić treść informacji przekazywanych osobom fizycznym i organom.
22. EIOD popiera obowiązek rejestrowania lub dokumentowania każdorazowego dostępu do danych PNR i ich przetwarzania, gdyż umożliwi to weryfikację, czy DHS wykorzystuje dane PNR we właściwy sposób i czy doszło do nieupoważnionego dostępu do systemu.

3.7. Nadzór i egzekwowanie prawa

23. EIOD z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgodnie z art. 14 ust. 1 zgodność działania z zabezpieczeniami przewidzianymi w umowie będzie przedmiotem niezależnego przeglądu i nadzoru ze strony departamentalnych urzędników ds. prywatności, jak np. głównego urzędnika ds. prywatności w DHS. W celu zapewnienia skutecznego korzystania przez osoby, których dane dotyczą,

⁽²³⁾ Zob. list z dnia 19 stycznia 2011 r. od Grupy Roboczej Art. 29 do komisarzy Malmström w sprawie umów PNR UE z USA, Kanadą i Australią.

z ich praw, EIOD i krajowe organy ochrony danych powinni wszakże współpracować z DHS nad opracowaniem procedur i trybu korzystania z tych praw⁽²⁴⁾. EIOD z zadowoleniem przyjąłby odniesienie do tej współpracy w umowie.

24. EIOD zdecydowanie popiera prawo do dochodzenia roszczeń „niezależnie od narodowości, kraju pochodzenia lub miejsca zamieszkania” wskazane w art. 14 ust. 1 akapit drugi. Z ubolewaniem stwierdza jednak, iż w art. 21 wskazano wyraźnie, że umowa „nie tworzy ani nie przyznaje, zgodnie z prawem Stanów Zjednoczonych, żadnych praw czy korzyści żadnym osobom”. Nawet jeżeli na mocy umowy zostanie przyznane w USA prawo do „kontroli sądowej”, może ono nie być równoważne prawu do skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości w UE, zwłaszcza w świetle ograniczenia zawartego w art. 21.

3.8. Dalsze krajowe i międzynarodowe przekazywanie danych

25. W art. 16 zabrania się przekazywania danych organom krajowym, które nie zapewniają w odniesieniu do danych PNR „takich samych lub równorzędnych” zabezpieczeń, jak określone w umowie. EIOD z zadowoleniem przyjmuje to postanowienie. Należy jednak doprecyzować wykaz organów, które mogą otrzymywać dane PNR. Jeżeli chodzi o przekazywanie międzynarodowe, w umowie stwierdza się, że może ono nastąpić wyłącznie wówczas, jeżeli cel, w jakim odbiorca zamierza wykorzystywać dane, jest zgodny z umową, a ochrona prywatności danych jest „porównywalna” do zapewnionej w umowie, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności.
26. W odniesieniu do użytych w umowie sformułowań „porównywalny” lub „równorzędny” EIOD pragnie podkreślić, że nie powinno dochodzić do krajowego lub dalszego międzynarodowego przekazywania danych przez DHS, chyba że odbiorca wskaże zabezpieczenia nie mniej rygorystyczne od tych, które ustanawia umowa. W umowie należy też wyjaśnić, że przekazywanie danych PNR będzie dokonywane na podstawie analizy poszczególnych przypadków, co zapewni przekazanie odpowiednim odbiorcom wyłącznie niezbędnych danych, przy czym nie należy dopuszczać wyjątków. Ponadto EIOD zaleca, aby przekazywanie danych państwom trzecim wymagało uprzedniego zezwolenia sądu.
27. W art. 17 ust. 4 stwierdza się, że jeśli DHS ma świadomość, iż dane rezydenta państwa członkowskiego UE są przekazywane państwu trzeciemu, powiadamia o tym właściwe organy danego państwa członkowskiego. Warunek ten należy skreślić, gdyż DHS powinien zawsze wiedzieć o dalszym przekazywaniu danych państwom trzecim.

3.9. Forma i przegląd umowy

28. Nie jest jasne, jaką formę prawną zawarcia omawianej umowy przyjmą Stany Zjednoczone i w jaki sposób stanie się ona prawnie wiążąca w tym kraju. Należy to wyjaśnić.
29. Artykuł 20 ust. 2 odnosi się do spójności z możliwym unijnym systemem PNR. EIOD zauważa, że konsultacje dotyczące dostosowania omawianej umowy mają w szczególności skupiać się na tym, czy „standardy w zakresie ochrony danych osobowych stosowane w przypadku przyszłego unijnego systemu PNR byłyby mniej rygorystyczne niż standardy ustanowione w niniejszej Umowie”. W celu zapewnienia spójności przy wszelkim dostosowaniu należy również (i w szczególności) uwzględnić bardziej rygorystyczne zabezpieczenia w dowolnym przyszłym systemie PNR.
30. Przeglądu umowy należy też dokonać w obliczu nowych ram ochrony danych i możliwego zawarcia ogólnej umowy między UE a USA o wymianie danych osobowych w ramach współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. Można dodać nowe postanowienie podobne do art. 20 ust. 2 stwierdzające: „w przypadku i w chwili przyjęcia w UE nowych ram prawnych ochrony danych lub zawarcia nowej umowy o wymianie danych między UE a USA, Strony skonsultują się

⁽²⁴⁾ Grupa Robocza Art. 29 przedstawiła już na przykład wskazówki dotyczące dostarczania informacji pasażerom (zob. opinię 2/2007 Grupy Roboczej Art. 29 z dnia 15 lutego 2007 r. (poprawioną i zaktualizowaną w dniu 24 czerwca 2008 r.) w sprawie informacji dla pasażerów na temat przekazywania danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) władzom Stanów Zjednoczonych, dostępną pod adresem: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2008/wp151_pl.pdf).

celem ustalenia, czy niniejsza Umowa wymaga dostosowania. Konsultacje te będą w szczególności dotyczyć tego, czy jakakolwiek przyszła modyfikacja ram prawnych ochrony danych w UE lub jakakolwiek przyszła umowa między UE a USA o ochronie danych narzuci bardziej rygorystyczne zabezpieczenia dotyczące ochrony danych niż przewidziane w niniejszej umowie”.

31. Jeżeli chodzi o przegląd umowy (art. 23), zdaniem EIOD należy zamieścić wyraźny zapis, zgodnie z którym krajowe organy ochrony danych zostaną uwzględnione w zespole dokonującym przeglądu. Przegląd powinien również skupić się na ocenie konieczności i proporcjonalności środków oraz skutecznym korzystaniu z praw osób, których dane dotyczą, jak też uwzględnić weryfikację sposobu, w jaki w praktyce przetwarzane są wnioski osób, których dane dotyczą, zwłaszcza w przypadkach, gdzie nie jest możliwy dostęp bezpośredni. Należy określić częstotliwość przeglądów.

4. WNIOSKI

32. EIOD z zadowoleniem przyjmuje zabezpieczenia dotyczące bezpieczeństwa danych i nadzoru przewidziane w umowie oraz udoskonalenia w porównaniu z umową z 2007 r. Pozostaje jednak wiele powodów do niepokoju, zwłaszcza w odniesieniu do spójności globalnego podejścia do danych PNR, celowości, kategorii danych, które mają być przekazywane DHS, przetwarzania danych szczególnie chronionych, okresu zatrzymywania, wyjątków w odniesieniu do metody „push”, praw osób, których dane dotyczą, i dalszego przekazywania danych.
33. Spostrzeżenia te pozostają bez uszczerbku dla wymogów dotyczących konieczności i proporcjonalności jakiegokolwiek zgodnego z prawem systemu PNR i umowy przewidującej masowe przekazywanie danych PNR z UE państwom trzecim. Jak potwierdził w swojej rezolucji z dnia 5 maja Parlament Europejski: „konieczność i proporcjonalność stanowią priorytety, bez których walka z terroryzmem nigdy nie będzie skuteczna”.

Sporządzono w Brukseli dnia 9 grudnia 2011 r.

Peter HUSTINX

Europejski Inspektor Ochrony Danych

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

Kursy walutowe euro ⁽¹⁾

8 lutego 2012 r.

(2012/C 35/04)

1 euro =

Waluta			Kurs wymiany		
Waluta			Kurs wymiany		
USD	Dolar amerykański	1,3274	AUD	Dolar australijski	1,2251
JPY	Jen	102,11	CAD	Dolar kanadyjski	1,3199
DKK	Korona duńska	7,4328	HKD	Dolar Hongkongu	10,2927
GBP	Funt szterling	0,83495	NZD	Dolar nowozelandzki	1,5814
SEK	Korona szwedzka	8,8285	SGD	Dolar singapurski	1,6519
CHF	Frank szwajcarski	1,2114	KRW	Won	1 480,91
ISK	Korona islandzka		ZAR	Rand	10,0158
NOK	Korona norweska	7,6290	CNY	Yuan renminbi	8,3614
BGN	Lew	1,9558	HRK	Kuna chorwacka	7,5823
CZK	Korona czeska	24,812	IDR	Rupia indonezyjska	11 791,74
HUF	Forint węgierski	289,65	MYR	Ringgit malezyjski	3,9878
LTL	Lit litewski	3,4528	PHP	Peso filipińskie	56,109
LVL	Łat łotewski	0,6990	RUB	Rubel rosyjski	39,5590
PLN	Złoty polski	4,1773	THB	Bat tajlandzki	40,791
RON	Lej rumuński	4,3505	BRL	Real	2,2853
TRY	Lir turecki	2,3191	MXN	Peso meksykańskie	16,8232
			INR	Rupia indyjska	65,2350

⁽¹⁾ Źródło: referencyjny kurs wymiany walut opublikowany przez ECB.

**KOMISJA ADMINISTRACYJNA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH DS. ZABEZPIECZENIA
SPOŁECZNEGO PRACOWNIKÓW MIGRUJĄCYCH**

Przelicznik walut zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 574/72

(2012/C 35/05)

Artykuł 107 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia (EWG) nr 574/72

Okres odniesienia: styczeń 2012 r.

Okres zastosowania: kwiecień, maj, czerwiec 2012 r.

01-2012	EUR	BGN	CZK	DKK	LVL	LTL	HUF	PLN
1 EUR =	1	1,95580	25,5308	7,43531	0,698968	3,45280	307,329	4,37601
1 BGN =	0,511300	1	13,0539	3,80167	0,357382	1,76542	157,137	2,23745
1 CZK =	0,0391684	0,0766056	1	0,291229	0,0273775	0,135241	12,0376	0,171402
1 DKK =	0,134493	0,263042	3,43372	1	0,0940066	0,464379	41,3337	0,588545
1 LVL =	1,43068	2,79812	36,5264	10,6376	1	4,93985	439,690	6,26068
1 LTL =	0,289620	0,566439	7,39422	2,15341	0,202435	1	89,0087	1,26738
1 HUF =	0,00325384	0,00636386	0,0830731	0,0241933	0,00227433	0,0112349	1	0,0142389
1 PLN =	0,228518	0,446936	5,83425	1,69911	0,159727	0,789029	70,2304	1
1 RON =	0,230327	0,450474	5,88043	1,71255	0,160991	0,795274	70,7862	1,00791
1 SEK =	0,112991	0,220988	2,88475	0,840122	0,0789771	0,390135	34,7254	0,494450
1 GBP =	1,20178	2,35043	30,6823	8,93558	0,840003	4,14949	369,341	5,25899
1 NOK =	0,130290	0,254821	3,32640	0,968744	0,0910683	0,449864	40,0418	0,570149
1 ISK =	0,00626073	0,0122447	0,159841	0,0465504	0,00437605	0,021617	1,92410	0,0273970
1 CHF =	0,825910	1,61531	21,0861	6,14089	0,577284	2,85170	253,826	3,61419

01-2012	RON	SEK	GBP	NOK	ISK	CHF
1 EUR =	4,34165	8,85027	0,832102	7,67520	159,726	1,21079
1 BGN =	2,21988	4,52514	0,425453	3,92433	81,6678	0,619075
1 CZK =	0,170056	0,346651	0,0325921	0,300626	6,25621	0,0474246
1 DKK =	0,583923	1,19030	0,111912	1,03226	21,4821	0,162843
1 LVL =	6,21151	12,6619	1,19047	10,9808	228,517	1,73225
1 LTL =	1,25743	2,56321	0,240993	2,22289	46,2598	0,350668
1 HUF =	0,0141270	0,0287974	0,00270753	0,0249739	0,519723	0,00393971
1 PLN =	0,992147	2,02245	0,190151	1,75393	36,5003	0,276687
1 RON =	1	2,03846	0,191656	1,76781	36,7892	0,278877
1 SEK =	0,490567	1	0,0940200	0,867228	18,0476	0,136808
1 GBP =	5,21769	10,6360	1	9,22388	191,955	1,45509
1 NOK =	0,565672	1,15310	0,108414	1	20,8106	0,157753
1 ISK =	0,0271819	0,0554091	0,00520956	0,0480523	1	0,0075804
1 CHF =	3,58581	7,30952	0,687241	6,33902	131,919	1

Note: all cross rates involving ISK are calculated using ISK/EUR rate data from the Central Bank of Iceland

reference: Jan-12	1 EUR in national currency	1 unit of N.C. in EUR
BGN	1,95580	0,511300
CZK	25,5308	0,0391684
DKK	7,43531	0,134493
LVL	0,698968	1,43068
LTL	3,45280	0,289620
HUF	307,329	0,00325384
PLN	4,37601	0,228518
RON	4,34165	0,230327
SEK	8,85027	0,112991
GBP	0,832102	1,20178
NOK	7,67520	0,130290
ISK	159,726	0,00626073
CHF	1,21079	0,825910

Note: ISK/EUR rates based on data from the Central Bank of Iceland

1. Rozporządzenie (EWG) nr 574/72 stanowi, iż Komisja ustala przelicznik stosowany do przeliczania kwot denominowanych w jednej walucie na drugą, na podstawie średniej referencyjnych kursów wymiany walut, opublikowanych przez Europejski Bank Centralny z miesiąca odniesienia, określonego w ust. 2.
2. Okresy odniesienia:
 - styczeń dla przelicznika stosowanego od dnia 1 kwietnia tego samego roku,
 - kwiecień dla przelicznika stosowanego od dnia 1 lipca tego samego roku,
 - lipiec dla przelicznika stosowanego od dnia 1 października tego samego roku,
 - październik dla przelicznika stosowanego od dnia 1 stycznia następnego roku.

Przelicznik walut powinien zostać opublikowany w każdym drugim wydaniu *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* (seria C) z miesiąca lutego, maja, sierpnia i listopada.

ZAWIADOMIENIA DOTYCZĄCE EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

URZĄD NADZORU EFTA

Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 Porozumienia EOG w sektorze usług transportu morskiego

(2012/C 35/06)

- A. Niniejsze zawiadomienie wydaje się na podstawie zasad zawartych w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym (zwanym dalej „Porozumieniem EOG”) oraz w Porozumieniu między państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości (zwanym dalej „porozumieniem o nadzorze i Trybunale”).
- B. Komisja Europejska (dalej „Komisja”) wydała „Wytyczne w sprawie stosowania art. 81 Traktatu WE w sektorze usług transportu morskiego” ⁽¹⁾. Dokument ten, który nie ma mocy wiążącej, określa zasady, jakimi Komisja Wspólnot Europejskich będzie się kierować przy definiowaniu rynków i ocenie porozumień o współpracy w zakresie tych usług transportu morskiego, na które bezpośredni wpływ miały zmiany wynikające z rozporządzenia Rady (WE) nr 1419/2006 z dnia 25 września 2006 r., tj. usług żeglugi liniowej, usług kabotażu i międzynarodowych usług trampowych ⁽²⁾.
- C. Urząd Nadzoru EFTA uważa, że wyżej wspomniany dokument ma znaczenie dla EOG. W celu zachowania jednakowych warunków konkurencji i zapewnienia jednolitego stosowania reguł konkurencji EOG w ramach całego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Urząd Nadzoru EFTA przyjmuje niniejsze zawiadomienie na mocy uprawnień, którymi dysponuje na podstawie art. 5 ust. 2 lit. b) porozumienia o nadzorze i Trybunale. Urząd zamierza kierować się zasadami i regułami ustanowionymi w niniejszym zawiadomieniu przy stosowaniu odpowiednich reguł EOG do konkretnych przypadków ⁽³⁾.
- D. W szczególności niniejsze zawiadomienie ma na celu dostarczenie wskazówek co do sposobu stosowania art. 53 przez Urząd Nadzoru EFTA do określania definicji rynków i przeprowadzania oceny porozumień dotyczących współpracy w sektorach usług żeglugi liniowej, usług kabotażu i międzynarodowych usług trampowych.
- E. Niniejsze zawiadomienie stosuje się do przypadków, w których Urząd stanowi właściwy organ nadzoru na podstawie art. 56 Porozumienia EOG.

1. WPROWADZENIE

1. Omawiane wytyczne określają zasady, jakimi Urząd Nadzoru EFTA będzie się kierować przy definiowaniu rynków i ocenie porozumień o współpracy w zakresie tych usług transportu morskiego, na które bezpośredni wpływ miały zmiany wynikające z uwzględnienia w Porozumieniu EOG rozporządzenia Rady (WE) nr 1419/2006, tj. usług żeglugi liniowej, usług kabotażu i międzynarodowych usług trampowych ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 245 z 26.9.2008, s. 2.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1419/2006 z dnia 25 września 2006 r. uchylające rozporządzenie (EWG) nr 4056/86 określające szczegółowe zasady stosowania art. 85 i 86 (obecnie art. 81 i 82) Traktatu WE do transportu morskiego oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1/2003 w zakresie rozszerzenia jego zakresu na usługi kabotażu i międzynarodowe usługi trampowe (Dz.U. L 269 z 28.9.2006, s. 1). Rozporządzenie Rady (WE) nr 1419/2006 zostało włączone do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 153/2006 zmieniającą załącznik XIII (Transport) i załącznik XIV (Konkurencja) oraz Protokół 21 do Porozumienia EOG (Dz.U. L 89 z 29.3.2007, s. 25, Suplement EOG nr 15 z 29.3.2007, s. 20).

⁽³⁾ Kompetencje w zakresie poszczególnych przypadków podlegających przepisom art. 53 i 54 Porozumienia EOG są podzielone między Urzędem Nadzoru EFTA i Komisją zgodnie z zasadami określonymi w art. 56 Porozumienia EOG. Właściwy do rozpatrywania jednej danej sprawy jest tylko jeden z organów nadzoru.

⁽⁴⁾ Zob. przypis 2 dotyczący rozporządzenia Rady (WE) nr 1419/2006 z dnia 25 września 2006 r. oraz jego włączenia do Porozumienia EOG.

2. Wytyczne mają ułatwić przedsiębiorstwom i związkom przedsiębiorstw świadczącym te usługi, przede wszystkim do lub z portu bądź portów w Europejskim Obszarze Gospodarczym, ocenę zgodności swoich porozumień⁽⁵⁾ z art. 53 Porozumienia EOG. Wytyczne nie mają zastosowania do innych sektorów.
3. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1419/2006 rozszerzyło zakres rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu WE⁽⁶⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszącego się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE⁽⁷⁾ na usługi kabotażu i usługi trampowe. Właściwe zasady EOG zostały więc odpowiednio zmienione przez uwzględnienie w Porozumieniu EOG rozporządzenia Rady (WE) nr 1419/2006. W związku z tym od dnia 9 grudnia 2006 r. wszelkie sektory usług transportu morskiego podlegają ogólnie stosowanym proceduralnym ramom prawnym.
4. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1419/2006 uchyliło również rozporządzenie Rady (EWG) nr 4056/86 z dnia 22 grudnia 1986 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 85 i 86 (obecnie art. 81 i 82) Traktatu WE do transportu morskiego⁽⁸⁾ zawierające wyłączenie grupowe dla konferencji linii żeglugowych, które pozwalało liniom żeglugowym należącym do konferencji na ustalanie stawek i innych warunków przewozu, ponieważ system konferencji nie spełniał kryteriów art. 81 ust. 3 Traktatu WE (obecnie art. 101 ust. 3 TFUE). Uwzględnienie rozporządzenia Rady (WE) nr 1419/2006 w Porozumieniu EOG spowodowało więc, że od dnia 18 października 2008 r. system konferencji nie podlega wyłączeniu grupowemu z zakazu ustanowionego w art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG. Po tej dacie przewoźnicy liniowi świadczący usługi do lub z jednego portu bądź kilku portów w Europejskim Obszarze Gospodarczym muszą zaprzestać wszelkiej działalności w ramach konferencji linii żeglugowych niezgodnej z art. 53 Porozumienia EOG. Musi to nastąpić bez względu na to, czy inne jurysdykcje dają wyraźną lub milczącą zgodę na ustalanie stawek w ramach konferencji linii żeglugowych lub poprzez porozumienia ustne. Ponadto członkowie konferencji powinni od dnia 18 października 2008 r. zapewnić zgodność wszelkich porozumień zawieranych w ramach systemu konferencji z art. 53 Porozumienia EOG.
5. Niniejsze wytyczne stanowią uzupełnienie wskazówek już wydanych przez Urząd w innych zawiadomieniach. Ponieważ usługi transportu morskiego charakteryzują się istnieniem wielu porozumień kooperacyjnych między konkurującymi ze sobą przewoźnikami, szczególne znaczenie mają w ich przypadku Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 Porozumienia EOG do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych⁽⁹⁾ oraz Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG⁽¹⁰⁾.
6. Horyzontalne porozumienia kooperacyjne w żegludzie liniowej dotyczące wspólnego świadczenia usług objęte są rozporządzeniem Komisji (WE) nr 823/2000 z dnia 19 kwietnia 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu WE do określonych grup porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych między towarzystwami żeglugi liniowej (konsorcja), które zostało uwzględnione w Porozumieniu EOG⁽¹¹⁾. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 823/2000 zostanie w dniu 26 kwietnia 2010 r. zastąpione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 906/2009 z dnia 28 września 2009 r.⁽¹²⁾. Rozporządzenia te, które

⁽⁵⁾ Termin „porozumienie” stosuje się w odniesieniu do porozumień, decyzji związków przedsiębiorstw oraz praktyk uzgodnionych.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1) zostało uwzględnione w załączniku XIV oraz Protokołach 21 i 23 do Porozumienia EOG na mocy decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 130/2004 z dnia 24 września 2004 r. (Dz.U. L 64 z 10.3.2005, s. 57 oraz Suplement EOG nr 12 z 10.3.2005, s. 42) oraz do rozdziału II Protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i Trybunale na mocy porozumienia państw EFTA z dnia 24 września 2004 r.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 (Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18) zostało uwzględnione w Protokołach 21 i 23 do Porozumienia EOG na mocy decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 178/2004 z dnia 3 grudnia 2004 r. (Dz.U. L 133 z 26.5.2005, s. 35 oraz Suplement EOG nr 26 z 26.5.2005, s. 25) oraz do rozdziału III Protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i Trybunale na mocy porozumienia państw EFTA z dnia 3 grudnia 2004 r.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 4056/1986 (Dz.U. L 378 z 31.12.1986, s. 4) zostało uwzględnione w rozdziale G pkt 11 załącznika XIV do Porozumienia EOG.

⁽⁹⁾ Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 Porozumienia EOG do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych (Dz.U. C 266 z 31.10.2002, s. 1 oraz Suplement EOG nr 55 z 31.10.2002, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG (Dz.U. C 208 z 6.9.2007, s. 1 oraz Suplement EOG nr 42 z 6.9.2007, s. 1).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 823/2000 (Dz.U. L 100 z 20.4.2000, s. 24) zostało uwzględnione w rozdziale G w pkt 11c załącznika XIV do Porozumienia EOG na mocy decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 49/2000 (Dz.U. L 237 z 21.9.2000, s. 60 oraz Suplement EOG nr 42 z 21.9.2000, s. 3).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 906/2009 (Dz.U. L 256 z 29.9.2009, s. 31) nie zostało jeszcze uwzględnione w Porozumieniu EOG.

zostały uwzględnione w Porozumieniu EOG, określają warunki, zgodnie z art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG, przy spełnieniu których zakaz zawarty w art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG nie ma zastosowania do porozumień pomiędzy dwoma lub wieloma przewoźnikami morskimi (konsorcja).

7. Niniejsze wytyczne nie przesądzają o treści ewentualnej wykładni art. 53 Porozumienia EOG dokonanej przez Trybunał EFTA, Trybunał Sprawiedliwości lub Sąd. Zasady przedstawione w niniejszych wytycznych należy stosować z uwzględnieniem okoliczności specyficznych dla każdego przypadku.
8. Urząd będzie stosować niniejsze wytyczne przez okres pięciu lat.

2. USŁUGI TRANSPORTU MORSKIEGO

2.1. Zakres

9. Usługi żeglugi liniowej, kabotażu i usługi trampowe to sektory transportu morskiego, na które bezpośredni wpływ miały zmiany wprowadzone poprzez uwzględnienie rozporządzenia Rady (WE) nr 1419/2006 w Porozumieniu EOG.
10. Żegluga liniowa obejmuje regularny transport ładunku, głównie w kontenerach, do portów leżących na określonym szlaku geograficznym, zwanym powszechnie szlakiem. Żegluga liniowa charakteryzuje się ponadto z góry podanymi do wiadomości rozkładami i datami rejsów oraz dostępnością usług dla wszystkich osób korzystających z transportu.
11. W art. 1 ust. 3 lit. a) rozporządzenia Rady (EWG) nr 4056/86, które zostało włączone do rozdziału G, pkt 11 załącznika XIV Porozumienia EOG ⁽¹³⁾, „usługi trampowe” zdefiniowano jako transport towarów luzem lub w otwartych ładowniach (break-bulk) statkiem wycarterowanym w całości lub w części jednemu lub więcej załodowcom na podstawie umowy czarteru na rejs lub na czas, lub umowy innego rodzaju na rejsy nieregularne i nieogłaszane, w przypadku których stawki frachtu są w każdym przypadku swobodnie negocjowane zgodnie z warunkami podaży i popytu. Dotyczy to głównie przewozu jednego rodzaju towaru, który wypełnia cały statek, nieodbywający rejsu rozkładowego ⁽¹⁴⁾.
12. Kabotaż obejmuje świadczenie usług transportu morskiego, w tym usług trampowych i usług żeglugi liniowej, pomiędzy dwoma lub kilkoma portami w tym samym państwie EOG ⁽¹⁵⁾. Pomimo że niniejsze wytyczne nie odnoszą się wyraźnie do usług kabotażu, mają one zastosowanie do tych usług, jeśli świadczone są w postaci usług liniowych lub trampowych.

2.2. Wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami EOG

13. Artykuł 53 Porozumienia EOG ma zastosowanie do wszystkich porozumień, które mogą znacząco wpływać na wymianę handlową między państwami EOG. Wpływ na wymianę handlową występuje wtedy, kiedy można przewidzieć z wystarczającą dozą prawdopodobieństwa na podstawie zespołu obiektywnych czynników prawnych lub faktycznych, że dane porozumienie lub postępowanie może mieć wpływ, bezpośredni lub pośredni, rzeczywisty lub potencjalny, na strukturę wymiany handlowej pomiędzy państwami EOG ⁽¹⁶⁾. Urząd zawarł wskazówki dotyczące sposobu stosowania pojęcia wpływu na handel w swoich Wytycznych w sprawie pojęcia wpływu na handel zawartego w art. 53 i 54 Porozumienia EOG ⁽¹⁷⁾.

⁽¹³⁾ Zob. powyżej przypis 8.

⁽¹⁴⁾ Komisja określiła zespół cech charakteryzujących transport specjalistyczny, które decydują o jego odrębności w stosunku do usług liniowych i trampowych. Obejmują one świadczenie regularnych usług w odniesieniu do określonego rodzaju ładunku. Usługa jest na ogół świadczona w oparciu o umowy o zafrachtowanie przy użyciu specjalistycznych statków technicznie dostosowanych lub zbudowanych do transportu określonego ładunku. Decyzja Komisji 94/980/WE z dnia 19 października 1994 r. w sprawie IV/34.446 – Porozumienie transatlantyczne (Dz.U. L 376 z 31.12.1994, s. 1) (zwana dalej „decyzją PTA”), pkt 47–49.

⁽¹⁵⁾ Artykuł 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3577/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. dotyczącego stosowania zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie państw członkowskich (kabotaż morski), (Dz.U. L 364 z 12.12.1992, s. 7), włączonego do rozdziału V pkt 53a załącznika XIII do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 70/97 (Dz.U. L 30 z 5.2.1998, s. 42 oraz Suplement EOG nr 5 z 5.2.1998, s. 175).

⁽¹⁶⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie 42/84 *Remia BV i in. przeciwko Komisji* [1985] Rec. 2545 pkt 22 oraz w sprawie 319/82 *Ciments et Bétons de l'Est przeciwko Kerpen & Kerpen* [1983] Rec. 4173, pkt 9.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 291 z 30.11.2006, s. 46 oraz Suplement EOG nr 59 z 30.11.2006, s. 18.

14. Usługi transportowe oferowane przez podmioty świadczące usługi żeglugi liniowej i usługi trampowe mają często charakter międzynarodowy, ponieważ łączą porty EOG z krajami trzecimi lub obejmują przywóz i wywóz towarów między dwoma państwami EOG lub większą ich liczbą (tj. wymianę handlową wewnątrz EOG) ⁽¹⁸⁾. W większości przypadków prawdopodobne jest, że będą one miały wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami EOG między innymi ze względu na ich wpływ na rynki świadczenia usług transportowych i pośrednictwa ⁽¹⁹⁾.
15. Wpływ na wymianę handlową pomiędzy państwami EOG ma szczególnie duże znaczenie w przypadku usług kabotażu morskiego, ponieważ określa on zakres stosowania art. 53 Porozumienia EOG oraz jego wzajemnej zależności z krajowym prawem konkurencji na podstawie art. 3 do rozdziału II Protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i Trybunałe w sprawie wprowadzania w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 53 i 54 Porozumienia EOG. Stopień wpływu takich usług na handel między państwami EOG należy oceniać oddzielnie dla każdego przypadku ⁽²⁰⁾.

2.3. Rynek właściwy

16. W celu dokonania oceny wpływu porozumienia na konkurencję zgodnie z art. 53 Porozumienia EOG, konieczne jest zdefiniowanie właściwego rynku produktowego i geograficznego (rynków produktowych i geograficznych). Definicja rynku ma przede wszystkim służyć systematycznej identyfikacji presji konkurencyjnej, której poddane jest przedsiębiorstwo. Wytyczne dotyczące tej kwestii można znaleźć w Obwieszczeniu Urzędu Nadzoru EFTA w sprawie definicji rynku właściwego do celów prawa konkurencji w EOG ⁽²¹⁾. Wskazówki te dotyczą również definicji rynku w przypadku usług transportu morskiego.
17. Właściwy rynek produktowy składa się z wszystkich tych produktów lub usług, które uważane są za zamienne lub za substytuty przez konsumenta, ze względu na właściwości produktów, ich ceny i ich zamierzone stosowanie. Właściwy rynek geograficzny obejmuje obszar, na którym przedmiotowe przedsiębiorstwa zaangażowane są w podaż i popyt dotyczące produktów lub usług, na którym panują wystarczająco jednolite warunki konkurencji, i który można odróżnić od sąsiadujących obszarów, na których panują wyraźnie odmienne warunki konkurencji ⁽²²⁾. Przewoźnik (lub przewoźnicy) nie może (nie mogą) mieć znaczącego wpływu na panujące na rynku warunki, jeśli klienci są w stanie łatwo przestawić się na korzystanie z usług innych dostawców ⁽²³⁾.

2.3.1. Żegluga liniowa

18. W szeregu decyzji Komisji oraz wyroków Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości za właściwy rynek produktowy w przypadku żeglugi liniowej uznano usługi przewozów kontenerowych ⁽²⁴⁾. Wspomniane decyzje i orzeczenia dotyczyły transportu morskiego na szlakach przewozów dalekomorskich. Inne środki transportu nie zostały włączone do tego samego rynku usług, pomimo że w niektórych przypadkach usługi te mogą w niewielkim stopniu być zamienne. Wynikało to z faktu, że tylko niewielką część towarów transportowanych w kontenerach można z łatwością przewozić innymi środkami transportu, np. środkami transportu lotniczego ⁽²⁵⁾.

⁽¹⁸⁾ Zasięg usługi obejmujący port położony poza terytorium EOG sam w sobie nie wyklucza wpływu na wymianę handlową pomiędzy państwami EOG. Określenie, czy usługi podlegają jurysdykcji EOG, wymaga dokładnego zbadania ich wpływu na klientów i na innych operatorów na terenie EOG, którzy korzystają z tych usług. Zob. Wytyczne w sprawie pojęcia wpływu na handel zawartego w art. 53 i 54 Porozumienia EOG, przywołane powyżej w przypisie 17.

⁽¹⁹⁾ Decyzja Komisji 93/82/EWG z dnia 23 grudnia 1992 r. (sprawy IV/32.448 i IV/32.450, CEWAL), Dz.U. L 34 z 10.2.1993, s. 1, pkt 90, potwierdzona wyrokiem Sądu Pierwszej Instancji w sprawach połączonych T-24/93 do T-26/93 i T-28/93, *Compagnie Maritime Belge i inni przeciwko Komisji*, Rec. (1996), s. II-1201, pkt 205. Decyzja PTA, przywołana powyżej w przypisie 14, pkt 288–296, potwierdzona wyrokiem Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-395/94, *Atlantic Container Line i inni przeciwko Komisji* (zwanym dalej orzeczeniem PTA), pkt 72–74; decyzja Komisji 1999/243/WE z dnia 16 września 1998 r. (sprawa IV/35.134 – *Transatlantyckie porozumienie konferencyjne*) (zwana dalej decyzją TPK) (Dz.U. L 95 z 9.4.1999, s. 1) pkt 386–396; decyzja Komisji 2003/68/WE z dnia 14 listopada 2002 r. (sprawa COMP/37.396 – *zmienione Transatlantyckie porozumienie konferencyjne*) (zwana dalej decyzją w sprawie zmienionego TPK) (Dz.U. L 26 z 31.1.2003, s. 53) pkt 73.

⁽²⁰⁾ W sprawie stosowania pojęcia wpływu na handel zob. wytyczne Urzędu w sprawie pojęcia wpływu na handel zawartego w art. 53 i 54 Porozumienia EOG, przywołane powyżej w przypisie 17.

⁽²¹⁾ Dz.U. L 200 z 16.7.1998, s. 48 oraz Suplement EOG nr 28 z 16.7.1998, s. 3.

⁽²²⁾ Obwieszczenie w sprawie definicji rynku, przywołane powyżej w przypisie 21, pkt 8.

⁽²³⁾ Obwieszczenie w sprawie definicji rynku, przywołane powyżej w przypisie 21, pkt 13.

⁽²⁴⁾ Decyzja PTA przywołana powyżej w przypisie 14 oraz decyzja TPK przywołana powyżej w przypisie 19, pkt 60–84. Definicja rynku w decyzji TPK została potwierdzona przez Sąd Pierwszej Instancji w orzeczeniu w sprawach połączonych T-191/98, T-212/98 do 214/98, *Atlantic Container Line AB i inni przeciwko Komisji*, [2003] REC II-3275, (zwanym dalej orzeczeniem TPK), pkt 781–883.

⁽²⁵⁾ Punkt 62 decyzji TPK przywołanej powyżej w przypisie 19 i pkt 783–789 orzeczenia TPK przywołanego powyżej w przypisie 24.

19. W niektórych okolicznościach wskazane byłoby zawężenie definicji rynku produktowego do określonego rodzaju produktu transportowanego drogą morską. Przykładowo transport łatwo psujących się towarów można ograniczyć do kontenerów chłodni lub też uwzględnić transport tradycyjnymi statkami chłodniami. Pomimo że w wyjątkowych okolicznościach istnieje pewna substytucyjność transportu towaru w otwartych ładowniach i transportu kontenerowego⁽²⁶⁾, nie wydaje się, by zamiana transportu kontenerowego na transport w otwartych ładowniach miała charakter trwały. Dla większości rodzajów towarów i użytkowników towarów transportowanych w kontenerach transport w otwartych ładowniach nie stanowi rozsądnej alternatywy dla kontenerowej żeglugi liniowej⁽²⁷⁾. Kiedy określony rodzaj ładunku zaczyna być regularnie transportowany w kontenerach, prawdopodobieństwo powrotu do transportu bez użycia kontenerów jest znikome⁽²⁸⁾. Kontenerowa żegluga liniowa podlega zatem substytucji głównie w jednym kierunku⁽²⁹⁾.
20. Właściwy rynek geograficzny stanowi obszar, na którym sprzedawane są usługi, czyli na ogół szereg portów początkowych i docelowych dla danej usługi, i który określają nakładające się obszary ciężenia portów. Jeśli chodzi o europejski element usługi rynek geograficzny w sprawach dotyczących żeglugi liniowej definiowano dotychczas jako szereg portów w Europie Północnej lub nad Morzem Śródziemnym. Ponieważ usługi żeglugi liniowej świadczone z portów nad Morzem Śródziemnym w niewielkim tylko stopniu mogą być zastąpione usługami z portów Europy Północnej, zostały one uznane za odrębne rynki⁽³⁰⁾.

2.3.2. Usługi trampowe

21. Urząd nie stosował dotychczas art. 53 Porozumienia EOG w przypadku usług trampowych. W ramach przeprowadzanej oceny przedsiębiorstwa mogą uwzględniać poniższe elementy w takim zakresie, w jakim odnoszą się one do świadczonych przez nie usług trampowych.

Elementy, które należy wziąć pod uwagę przy określaniu właściwego rynku produktowego z punktu widzenia popytu (substytucyjność popytu)

22. „Główne warunki” pojedynczego zamówienia przewozowego stanowią punkt wyjścia dla zdefiniowania właściwych rynków usług trampowych, ponieważ zawierają one zazwyczaj najważniejsze wymagane elementy⁽³¹⁾ przedmiotowego transportu. W zależności od konkretnych potrzeb użytkowników transportu składają się na nie elementy negocjowalne i nienegocjowalne. Z chwilą jego ustalenia jeden z elementów negocjowalnych głównych warunków, taki jak np. rodzaj statku czy też jego wielkość, może na przykład wskazywać, że rynek właściwy w odniesieniu do tego elementu ma większy zasięg od określonego początkowo w zapotrzebowaniu transportowym.
23. Charakter usług trampowych może być różny i istnieje wiele rodzajów umów transportowych. Konieczne może więc być stwierdzenie, czy podmioty po stronie popytu uważają usługi świadczone na podstawie umów czarteru na czas, umów czarteru na rejs czy umów o zafrachtowanie za zamienne. W takim przypadku usługi te mogą należeć do tego samego rynku właściwego.
24. Rodzaje statków dzieli się zazwyczaj na kilka standardowych wielkości przemysłowych⁽³²⁾. Ze względu na znaczące korzyści skali w przypadku usługi z wykorzystaniem statku o wielkości w dużym stopniu niedopasowanej do objętości ładunku zaoferowana stawka frachtowa może nie być konkurencyjna. Dlatego substytucyjność statków o różnej wielkości należy oceniać indywidualnie dla każdego przypadku, aby móc stwierdzić, czy statki danej wielkości stanowią odrębne rynki właściwe.

⁽²⁶⁾ Decyzja TPK przywołana powyżej w przypisie 19, pkt 71.

⁽²⁷⁾ Orzeczenie PTA przywołane powyżej w przypisie 18, pkt 273, oraz orzeczenie TPK przywołane powyżej w przypisie 24, pkt 809.

⁽²⁸⁾ Orzeczenie TPK przywołane powyżej w przypisie 19, pkt 281. Decyzja Komisji z lipca 2005 r. w sprawie COMP/M.3829 – MAERSK/PONL, pkt 13 (Dz.U. C 147 z 17.6.2005, s. 18).

⁽²⁹⁾ Decyzja TPK przywołana powyżej w przypisie 19, pkt 62–75; orzeczenie TPK przywołane powyżej w przypisie 24, pkt 795, oraz decyzja Komisji w sprawie MAERSK/PONL przywołana powyżej w przypisie 28, pkt 13 i 112–117.

⁽³⁰⁾ Decyzja TPK przywołana powyżej w przypisie 19, pkt 76–83, oraz decyzja w sprawie zmienionego TPK przywołana powyżej w przypisie 19, pkt 39.

⁽³¹⁾ Przykładowo w przypadku umów czarteru na rejs istotne elementy zapotrzebowania transportowego to: rodzaj przewożonego ładunku, jego ilość, port załadunku i wyładunku, czas postoju lub ostateczny termin dostarczenia ładunku i dane techniczne potrzebnego statku.

⁽³²⁾ Wydaje się, iż według opinii panującej w tym przemyśle wielkość statków stanowi o przynależności do odrębnych rynków. Prasa branżowa i Baltic Exchange publikują wskaźniki cen dla każdej standardowej wielkości statku. W sprawozdaniach konsultanci dokonują podziału rynku ze względu na wielkość statków.

Elementy, jakie należy wziąć pod uwagę przy określaniu właściwego rynku produktowego z punktu widzenia podaży (substytucyjność podaży)

25. Fizyczne i techniczne uwarunkowania dotyczące przewożonego ładunku i rodzaj statku są pierwszymi wskazówkami dla określenia rynku właściwego z punktu widzenia podaży⁽³³⁾. W przypadku gdy statki mogą zostać dostosowane do transportu danego rodzaju ładunku bez ponoszenia znaczących kosztów i w krótkim czasie⁽³⁴⁾, poszczególni dostawcy usług trampowych mogą stanowić dla siebie konkurencję w przypadku transportu tego rodzaju ładunku. W takich okolicznościach rynek właściwy z punktu widzenia podaży będzie obejmował więcej niż jeden rodzaj statku.
26. Istnieje jednak pewna liczba statków technicznie dostosowanych lub specjalnie zbudowanych w celu świadczenia specjalistycznych usług transportowych. Pomimo że statki specjalistyczne mogą przewozić również inne rodzaje ładunków, mogą one być w niekorzystnej pozycji konkurencyjnej w tym zakresie. Dlatego też zdolność wyspecjalizowanych usługodawców do konkurowania o pozyskanie usług przewozu innych ładunków może być ograniczona.
27. W przypadku usług trampowych statki zawijają do portów zgodnie z indywidualnym zapotrzebowaniem. Mobilność statków może być jednak ograniczona ze względu na specyfikę terminali i limity zanurzenia lub normy ochrony środowiska dotyczące określonych rodzajów statków w niektórych portach lub regionach.

Dodatkowe czynniki, jakie należy uwzględnić przy określaniu właściwego rynku produktowego
28. Należy również wziąć pod uwagę istnienie łańcuchów substytucji pomiędzy statkami różnej wielkości w przypadku usług trampowych. Na niektórych rynkach usług trampowych nie da się bezpośrednio zastąpić najmniejszych i największych statków. Tym niemniej substytucyjność w łańcuchu może mieć ograniczający wpływ na ceny przewozu ładunku takimi statkami i prowadzić tym samym do ich objęcia szerszą definicją rynku.
29. Na niektórych rynkach usług trampowych należy zwrócić uwagę na to, czy zdolność przewozową statków można uznać za zdolność przewozową wykorzystywaną przez przewoźnika na własne potrzeby i wówczas nie należy jej brać pod uwagę przy ocenie rynku właściwego dokonywanej w poszczególnych przypadkach.
30. Czynniki dodatkowe, takie jak rzetelność usługodawcy, bezpieczeństwo i wymogi regulacyjne mogą mieć wpływ na substytucyjność po stronie podaży i popytu, przykładowo ze względu na wymóg posiadania przez zbiornikowce na wodach EOG podwójnego kadłuba⁽³⁵⁾.

Wymiar geograficzny

31. Warunki transportu zawierają zazwyczaj elementy geograficzne, takie jak port lub region załadunku i rozładunku. Porty te stanowią pierwszą wskazówkę dla zdefiniowania właściwego rynku geograficznego z punktu widzenia popytu, bez uszczerbku dla ostatecznej definicji właściwego rynku geograficznego.
32. Niektóre rynki geograficzne mogą być określane kierunkowo lub mogą funkcjonować tylko przez określony czas – przykładowo w sytuacji, gdy warunki klimatyczne lub okresy zbiorów cyklicznie wpływają na popyt na transport pewnych ładunków. W tym kontekście przy wyznaczaniu właściwego rynku geograficznego należy uwzględniać zmiany w rozlokowaniu statków, rejsy pod balastem i nierównowagę bilansu handlowego.

2.4. Obliczanie udziału w rynku

33. Udział w rynku dostarcza pierwszych przydatnych wskazówek dotyczących struktury rynku oraz znaczenia konkurencyjnego stron i ich konkurentów. Urząd i Komisja interpretują udział w rynku w świetle warunków rynkowych indywidualnie dla każdego przypadku. W żegludzie liniowej dane

⁽³³⁾ Na przykład ładunek masowy ciekły nie może być przewożony przez statki przystosowane do transportu suchego ładunku masowego, a ładunek przeznaczony do transportu chłodniowcem nie może być transportowany samochodowcem. Wiele zbiornikowców do przewozu ropy naftowej może przewozić czyste i brudne ładunki produktów ropopochodnych. Jednak bezpośrednio po przewiezieniu ładunku brudnego zbiornikowiec nie może przewozić ładunków czystych.

⁽³⁴⁾ Przetawienie statku przystosowanego do przewozu suchego ładunku masowego z transportu węgla na transport zboża może wymagać jedynie jednodniowego procesu czyszczenia, którego można dokonać w czasie rejsu pod balastem. Na innych rynkach usług trampowych okres czyszczenia może być dłuższy.

⁽³⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 417/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 lutego 2002 r. w sprawie przyspieszonego wprowadzania konstrukcji podwójnokadłubowej lub równoważnego rozwiązania w odniesieniu dla tankowców pojedynczokadłubowych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 2978/94 (Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 1), zostało włączone do rozdziału V pkt 56m załącznika XIII do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 132/2002 (Dz.U. L 336 z 12.12.2002, s. 32 oraz Supplement EOG nr 61 z 12.12.2002, s. 26).

dotyczące wielkości lub pojemności zostały uznane za podstawę do obliczania udziałów w rynku w wielu decyzjach Komisji i wyrokach Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości ⁽³⁶⁾.

34. Na rynkach usług trampowych usługodawcy konkurują ze sobą o pozyskanie umów transportowych, czyli o sprzedaż rejsów lub zdolności przewozowej. W zależności od rodzaju usług różne dane mogą pozwolić operatorom na obliczenie ich rocznych udziałów w rynku ⁽³⁷⁾, na przykład:

- a) liczba rejsów;
- b) ilościowy udział stron w całkowitym transporcie określonego ładunku lub udział pod względem wartości (między parami portów lub zasięgami portów);
- c) udział stron w rynku umów czarterowych na czas,
- d) udział stron w pojemności właściwej floty (według rodzaju i wielkości statku).

3. POROZUMIENIA HORYZONTALNE W SEKTORZE TRANSPORTU MORSKIEGO

35. Porozumienia o współpracy są często spotykane na rynkach transportu morskiego. Zważywszy, że takie porozumienia mogą być zawierane przez faktycznych lub potencjalnych konkurentów i mogą wywierać negatywny wpływ na parametry konkurencji, przedsiębiorstwa muszą zwrócić szczególną uwagę na przestrzeganie reguł konkurencji. Na rynkach usług takich jak usługi transportu morskiego przy ocenie potencjalnego wpływu porozumienia na rynek właściwy szczególnie ważne są następujące elementy: ceny, koszty, jakość, częstotliwość i zróżnicowanie świadczonych usług, innowacyjność, promocja i sprzedaż usługi.
36. W przypadku usług objętych niniejszymi wytycznymi szczególnie ważne są trzy kwestie: porozumienia techniczne, wymiana informacji i umowy wspólnego korzystania ze statków („pool agreements”).

3.1. Porozumienia techniczne

37. Niektóre rodzaje porozumień technicznych mogą nie podlegać zakazowi zgodnie z art. 53 Porozumienia EOG ze względu na to, że nie ograniczają one konkurencji. Ma to przykładowo miejsce w przypadku porozumień horyzontalnych, których jedynym celem i skutkiem jest wprowadzenie usprawnień technicznych lub nawiązanie współpracy technicznej. Porozumienia dotyczące wdrażania standardów ochrony środowiska mogą również zostać uznane za należące do tej kategorii. Porozumienia między konkurentami dotyczące ceny, zdolności przewozowej czy innych kryteriów dotyczących konkurencji z reguły nie będą się mieścić w tej kategorii ⁽³⁸⁾.

3.2. Wymiana informacji pomiędzy konkurentami w żegludze liniowej

38. System wymiany informacji zakłada porozumienie, na podstawie którego przedsiębiorstwa wymieniają między sobą informacje lub przekazują je wspólnemu podmiotowi odpowiedzialnemu za ich centralne gromadzenie, opracowywanie i przetwarzanie w celu udostępnienia tych informacji uczestnikom procesu w wybranej formie i z uzgodnioną częstotliwością.
39. Jest to powszechna praktyka stosowana w wielu branżach w celu tworzenia zagregowanych statystyk oraz gromadzenia, wymiany i publikacji ogólnych informacji na temat rynku. Opublikowane informacje rynkowe przyczyniają się do wzrostu przejrzystości rynku i wiedzy na jego temat wśród klientów

⁽³⁶⁾ Decyzja TPK przywołana powyżej w przypisie 19, pkt 85; decyzja w sprawie zmienionego TPK przywołana powyżej w przypisie 19, pkt 85 i 86, oraz orzeczenie TPK przywołane powyżej w przypisie 24, pkt 924, 925 i 927.

⁽³⁷⁾ W zależności od specyfiki właściwego rynku usług trampowych można przyjąć krótsze okresy, np. na rynkach, na których ogłasza się przetargi w celu zawarcia umów o zafrachtowanie na okresy krótsze niż jeden rok.

⁽³⁸⁾ Decyzja Komisji 2000/627/WE z dnia 16 maja 2000 r. (sprawa IV/34.018 – *Far East Trade Tariff Charges and Surcharges Agreement* (umowa dotycząca opłat i dopłat taryfowych w przewozach na szlakach między Europą a Dalekim Wschodem) (FETTCSA)) (Dz.U. L 268 z 20.10.2000, s. 1) pkt 153. Orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-229/94, *Deutsche Bahn AG przeciwko Komisji*, Rec. [1997], s. II-1689, pkt 37.

i mogą przynieść korzyści w wyniku zwiększenia efektywności. Jednak wymiana szczególnie chronionych i zindywidualizowanych danych handlowych w określonych warunkach może naruszać art. 53 Porozumienia EOG. Niniejsze wytyczne mają pomóc dostawcom usług żeglugi liniowej w ocenie, czy wymiana informacji narusza reguły konkurencji.

40. W sektorze żeglugi liniowej wymiana informacji pomiędzy liniami żeglugowymi wchodzącymi w skład konsorcjów liniowych, która w przeciwnym wypadku podlegałaby art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, jest dozwolona w takim stopniu, w jakim stanowi ułatwienie i konieczność dla wspólnego świadczenia liniowych usług transportowych i podejmowania innych form współpracy podlegających wyłączeniu grupowemu na mocy rozporządzenia (WE) nr 823/2000, które zostało włączone do Porozumienia EOG⁽³⁹⁾. Tego rodzaju wymiana informacji nie wchodzi w zakres niniejszych wytycznych.

3.2.1. Ogółem

41. Dla potrzeb oceny systemów wymiany informacji zgodnie z przepisami prawa konkurencji w EOG należy stosować poniższe rozróżnienie.
42. Wymiana informacji może stanowić mechanizm ułatwiający stosowanie praktyk antykonkurencyjnych, takich jak monitorowanie przestrzegania zasad działania kartelu; W przypadku gdy oprócz wymiany informacji dochodzi do praktyk antykonkurencyjnych, należy przeprowadzić jej ocenę w połączeniu z oceną tych praktyk. Wymiana informacji może nawet sama w sobie mieć na celu ograniczenie konkurencji⁽⁴⁰⁾. Niniejsze wytyczne nie dotyczą takiej wymiany informacji.
43. Tym niemniej wymiana informacji sama w sobie może stanowić naruszenie art. 53 Porozumienia EOG z uwagi na swój skutek. Do sytuacji takiej dochodzi, kiedy wymiana informacji zmniejsza lub znosi stopień niepewności co do operacji na danym rynku i skutkuje ograniczeniem konkurencji między przedsiębiorstwami⁽⁴¹⁾. Każdy podmiot gospodarczy musi sam określać politykę, jaką zamierza prowadzić na rynku. Europejski Trybunał Sprawiedliwości stwierdził ponadto, że przedsiębiorstwom nie wolno więc nawiązywać z innymi podmiotami bezpośrednich ani pośrednich kontaktów, które wpływają na postępowanie konkurenta lub ujawniają własne (zamierzone) postępowanie, jeśli celem lub skutkiem takich kontaktów jest ograniczenie konkurencji, tj. powstanie warunków konkurencji nieodpowiadających normalnym warunkom konkurencji na danym rynku, z uwzględnieniem charakteru produktów lub świadczonych usług, wielkości i liczby przedsiębiorstw oraz wielkości rynku⁽⁴²⁾. Natomiast w przypadku rynku drzewnej masy włóknistej Trybunał uznał, że jednostronne i niezależne ogłaszanie użytkownikom cen przez producentów raz na kwartał stanowi samo w sobie zachowanie rynkowe, które nie zmniejsza niepewności każdego z przedsiębiorstw co do przyszłych zachowań jego konkurentów i w związku tym przy braku wstępnej praktyki uzgodnionej producentów nie stanowi samo w sobie naruszenia art. 81 ust. 1 Traktatu WE (obecnego art. 102 ust. 1 TFUE)⁽⁴³⁾.
44. Orzecznictwo sądów wspólnotowych zawiera pewne wskazówki ogólne dotyczące badania możliwych skutków wymiany informacji. Trybunał uznał, że w warunkach prawdziwej konkurencji na rynku przewoźników będzie prawdopodobnie prowadzić do wzmożonej konkurencji między dostawcami⁽⁴⁴⁾. Jednakże na bardzo skoncentrowanym rynku oligopolistycznym, na którym konkurencja już jest w dużym stopniu ograniczona, wymiana pomiędzy głównymi konkurentami szczegółowych informacji dotyczących poszczególnych transakcji w krótkich odstępach czasu, z wykluczeniem innych dostawców i konsumentów, może znacznie zakłócić konkurencję pomiędzy dostawcami. W takich okolicznościach

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 823/2000 przywołane powyżej w przypisie 11 ma zastosowanie do usług międzynarodowych przewozów liniowych z lub do jednego portu lub większej liczby portów EOG wyłącznie w celu przewozu ładunku, głównie przy pomocy kontenera – zob. art. 1, art. 2 i art. 3 ust. 2 lit. g) rozporządzenia.

⁽⁴⁰⁾ Zob. również wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-49/92 *Komisja przeciwko Anic Partecipazioni*, Rec. [1999], s. I-4125, pkt 121–126.

⁽⁴¹⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-7/95 P, *John Deere przeciwko Komisji*, [1998] ECR I-3111, pkt 90 oraz w sprawie C-194/99 P, *Thyssen Stahl przeciwko Komisji*, [2003] ECR I-10821, pkt 81.

⁽⁴²⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-238/05, *Asnef-Equifax przeciwko Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc)*, Rec. (2006), s. I-11125, pkt 52, oraz w sprawie C-49/92 P, *Komisja przeciwko Anic Partecipazioni*, Rec. (1999), s. I-4125, przywołany powyżej w przypisie 40, pkt 116 i 117.

⁽⁴³⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 i C-125/85 do C-129/85, *A. Ahlström Osakeyhtiö i inni przeciwko Komisji* [1993], REC I-01307, pkt 59–65.

⁽⁴⁴⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-7/95 P, *John Deere przeciwko Komisji*, cytowana powyżej w przypisie 41, pkt 88.

regularna i częsta wymiana informacji dotyczących funkcjonowania rynku prowadzi do okresowego ujawniania wszystkim konkurentom pozycji i strategii rynkowych poszczególnych konkurentów⁽⁴⁵⁾. Trybunał Sprawiedliwości uznał również, że system wymiany informacji może łamać reguły konkurencji, nawet jeśli rynek nie jest bardzo skoncentrowany, ale dochodzi do ograniczenia autonomii przedsiębiorstw w podejmowaniu decyzji w wyniku presji powstałej w trakcie kolejnych dyskusji z konkurentami⁽⁴⁶⁾.

45. Wynika z tego, że faktyczne lub potencjalne skutki wymiany informacji muszą być rozpatrywane w każdym przypadku osobno, ponieważ wynik oceny zależy od różnych czynników, z których każdy jest charakterystyczny dla danego przypadku. Struktura rynku, na którym zachodzi wymiana informacji, i charakterystyka wymiany informacji to dwa kluczowe elementy brane przez Urząd pod uwagę przy ocenie wymiany informacji. W ocenie należy uwzględnić faktyczne lub potencjalne skutki wymiany informacji w porównaniu z sytuacją w zakresie konkurencji, jaka miałaby miejsce przy braku porozumienia o wymianie informacji⁽⁴⁷⁾. Wymiana informacji podlega art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, kiedy ma odczuwalny niekorzystny wpływ na kryteria konkurencji⁽⁴⁸⁾.
46. Poniższe wskazówki odnoszą się głównie do analizy ograniczenia konkurencji na mocy art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG. Wskazówki w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG można znaleźć w pkt 58 poniżej oraz w ogólnym zawiadomieniu w tej sprawie⁽⁴⁹⁾.

3.2.2. Struktura rynku

47. Poziom koncentracji oraz struktura podaży i popytu na danym rynku to podstawowe kwestie, które bierze się pod uwagę, aby stwierdzić, czy wymiana informacji podlega art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG⁽⁵⁰⁾.
48. Poziom koncentracji jest szczególnie istotny, ponieważ prawdopodobieństwo pojawienia i utrzymywania się skutków ograniczających konkurencję na rynkach oligopolistycznych o dużym stopniu koncentracji jest większe niż na rynkach o mniejszym stopniu koncentracji. Większa przejrzystość na rynku skoncentrowanym może przyczynić się do wzrostu współzależności przedsiębiorstw i zmniejszyć intensywność konkurencji.
49. Ważną rolę odgrywa również struktura podaży i popytu, a zwłaszcza liczba konkurujących podmiotów oraz symetria i stabilność ich udziałów w rynku, a także istnienie powiązań strukturalnych pomiędzy konkurentami⁽⁵¹⁾. Urząd może również przeanalizować inne czynniki, takie jak jednorodność usług i całościowa przejrzystość rynku.

3.2.3. Charakterystyka wymienianych informacji

50. Prawdopodobieństwo, że wymiana danych istotnych ze względów handlowych, dotyczących takich czynników konkurencji, jak np. cena, zdolności przewozowe czy koszty, będzie podlegała art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, jest większe niż w przypadku innej wymiany informacji. Stopień istotności informacji ze względów handlowych należy oceniać, uwzględniając kryteria wskazane poniżej.

⁽⁴⁵⁾ Orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-35/92, *John Deere Ltd* przeciwko Komisji, [1994] REC II-957, pkt 51, potwierdzone w apelacji wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-7/95 P, *John Deere Ltd* przeciwko Komisji, cytowanym powyżej w przypisie 41.

⁽⁴⁶⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-141/94, *Thyssen Stahl AG* przeciwko Komisji, Rec. [1999], s. II-347, pkt 402 i 403.

⁽⁴⁷⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-7/95 P, *John Deere Ltd* przeciwko Komisji, cytowana powyżej w przypisie 41, pkt 75–77.

⁽⁴⁸⁾ Wytoczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG, cytowane powyżej w przypisie 10, pkt 16.

⁽⁴⁹⁾ Wytoczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG, przywołane powyżej w przypisie 10.

⁽⁵⁰⁾ Wytoczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG, cytowane powyżej w przypisie 10, pkt 25.

⁽⁵¹⁾ W żegludze liniowej istnieją operacyjne i/lub strukturalne powiązania między konkurentami, przykładowo uczestnictwo w porozumieniach konsorcyjnych pozwalających liniom żeglugowym na wymianę informacji dla celów wspólnego świadczenia usług. Istnienie takiego powiązania musi zostać uwzględnione w każdym z przypadków osobno przy ocenie wpływu dodatkowej wymiany informacji na badany rynek.

51. Wymiana informacji podanych uprzednio do wiadomości publicznej nie stanowi zasadniczo naruszenia art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG⁽⁵²⁾. Ważne jest jednak ustalenie poziomu przejrzystości rynku oraz stwierdzenie, czy wymiana wzbogaca informacje, sprawiając, że stają się one łatwiej dostępne, lub łączy informacje dostępne publicznie z innymi informacjami. Informacje z niej wynikające mogą stać się istotne ze względów handlowych, a ich wymiana może ograniczać konkurencję.
52. Informacje mogą być jednostkowe lub zagregowane. Dane jednostkowe dotyczą określonego lub możliwego do zidentyfikowania przedsiębiorstwa. Dane zagregowane to takie zestawienie danych od odpowiedniej liczby niezależnych przedsiębiorstw, które uniemożliwia rozpoznanie danych indywidualnych. Wymiana informacji jednostkowych pomiędzy konkurentami ma większe szanse podlegać art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG⁽⁵³⁾ niż wymiana informacji zagregowanych, która zasadniczo nie podlega art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG. Urząd będzie zwracać szczególną uwagę na poziom zagregowania. Powinien on uniemożliwiać wydzielenie informacji pozwalające przedsiębiorstwom bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikowanie informacji dotyczących strategii konkurencji ich konkurentów.
53. W żegludze liniowej należy natomiast ostrożnie podchodzić do oceny wymiany informacji na temat przewidywanej zdolności przewozowej, nawet w formie zagregowanej, zwłaszcza jeśli dochodzi do niej na rynkach skoncentrowanych. Na rynkach żeglugi liniowej dane dotyczące zdolności przewozowej są kluczowym kryterium dla koordynowania konkurencyjnego postępowania i mają bezpośredni wpływ na ceny. Wymiana zagregowanych danych na temat przewidywanej zdolności przewozowej, określających na jakich szlakach zostanie ona wykorzystana, może ograniczać konkurencję w ten sposób, że może spowodować przyjęcie wspólnej polityki przez kilku lub wszystkich przewoźników, skutkującej świadczeniem usług po cenach wyższych niż konkurencyjne. Ponadto istnieje ryzyko wydzielenia danych na podstawie indywidualnych ogłoszeń przewoźników liniowych. Umożliwiłoby to przedsiębiorstwom zidentyfikowanie pozycji rynkowych i strategii konkurentów.
54. Czynniki odgrywające również ważną rolę to aktualność danych i okres, którego dotyczą. Dane mogą być historyczne, aktualne lub mogą dotyczyć przyszłości. Wymiana informacji historycznych zasadniczo nie podlega art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, ponieważ nie może ona wywierać rzeczywistego wpływu na przyszłe zachowanie przedsiębiorstw. W sprawach już zakończonych Komisja uznawała za historyczne informacje pochodzące sprzed ponad roku⁽⁵⁴⁾; informacje sprzed mniej niż 12 miesięcy uważane były za aktualne⁽⁵⁵⁾. Historyczny bądź aktualny charakter informacji powinno się oceniać z zastosowaniem pewnej elastyczności oraz z uwzględnieniem stopnia, w jakim dane stają się nieaktualne na rynku właściwym. Dane zagregowane będą prawdopodobnie uznawane za historyczne po krótszym czasie niż ma to miejsce w przypadku danych indywidualnych. Wymiana aktualnych informacji dotyczących ilości lub zdolności przewozowej nie będzie raczej prowadzić do ograniczenia konkurencji, jeśli poziom agregacji danych uniemożliwia bezpośrednią czy też pośrednią identyfikację transakcji indywidualnego załadowcy lub przewoźnika. Dane przyszłościowe odnoszą się do przekonań przedsiębiorstwa co do rozwoju rynku lub do strategii, jaką zamierza ono wdrażać na tym rynku. Szczególnie wymiana danych przyszłościowych może wiązać się z problemami, zwłaszcza, jeżeli dotyczy cen lub poziomu sprzedaży. Dane te mogą ujawniać strategię handlową, jaką przedsiębiorstwo zamierza zastosować na rynku. Tym samym może dojść do odczuwalnego ograniczenia rywalizacji pomiędzy stronami wymiany i do potencjalnego zakłócenia konkurencji.
55. Należy również wziąć pod uwagę częstotliwość wymiany informacji. Im częściej dochodzi do wymiany danych, tym szybsza może być reakcja konkurentów. Ułatwia to konkurencji podejmowanie kontrakcji i w efekcie zmniejsza motywację do podejmowania działań konkurencyjnych na rynku. Mogłoby to prowadzić do ograniczenia tzw. ukrytej konkurencji.
56. Należy również przeanalizować sposób udostępniania danych, aby ocenić jego skutki na rynku (rynkach). Im więcej informacji udostępnia się klientom, tym mniejsze jest prawdopodobieństwo, że stanie się to problematyczne. Natomiast zwiększanie przejrzystości rynku jedynie w interesie dostawców usług może pozbawić klientów możliwości odniesienia korzyści wynikających z rozwoju „ukrytej konkurencji”.

⁽⁵²⁾ Orzeczenie TPK, przywołane powyżej w przypisie 24, pkt 1154.

⁽⁵³⁾ Decyzja Komisji 78/252/WE z dnia 23 grudnia 1977 r. (sprawa IV/29.176 – *Vegetable Parchment*), (Dz.U. L 70 z 13.3.1978, s. 54).

⁽⁵⁴⁾ Decyzja Komisji nr 92/157 z dnia 17 lutego 1992 r. w sprawie IV/31.370 – Wymiana rejestracji ciągników rolniczych w Zjednoczonym Królestwie (ang. *UK Agricultural Tractor Registration Exchange*), (Dz.U. L 68 z 13.3.1992, s. 19), pkt 50.

⁽⁵⁵⁾ Decyzja Komisji 98/4/EWWiS z dnia 26 listopada 1997 w sprawie IV/36.069 – *Wirtschaftsvereinigung Stahl*, (Dz.U. L 1 z 3.1.1998, s. 10), pkt 17.

57. W sektorze żeglugi liniowej wskaźniki cen wykorzystuje się do zobrazowania zmian średnich cen przewozu kontenera morskiego. Ogłaszanie wskaźników cen opartych na odpowiednio zagregowanych danych dotyczących cen prawdopodobnie nie będzie stanowić naruszenia art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, o ile poziom agregacji jest taki, że uniemożliwia wydzielenie informacji, które pozwoliłyby przedsiębiorstwom na bezpośrednie lub pośrednie zidentyfikowanie strategii konkurencji ich konkurentów. Jeżeli publikacja wskaźnika cen prowadzi do zmniejszenia lub zniesienia stopnia niepewności co do funkcjonowania rynku i skutkuje ograniczeniem konkurencji między przedsiębiorstwami, stanowi naruszenie art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG. W ocenie wpływu takiego wskaźnika cen na dany rynek właściwy uwzględnić należy poziom agregacji danych, ich historyczny lub aktualny charakter, a także częstotliwość publikowania wskaźnika. Ogólnie ważne jest, by dokonać oceny wszystkich poszczególnych elementów systemu wymiany informacji w ujęciu łącznym, tak by uwzględnić ewentualne zależności między nimi, np. między wymianą danych na temat zdolności przewozowych lub ilości z jednej strony a wskaźnikiem cen z drugiej strony.
58. Wymiana informacji między przewoźnikami, która ogranicza konkurencję, może jednakże przynosić korzyści związane z podnoszeniem efektywności, np. lepszym planowaniem inwestycji i bardziej efektywnym wykorzystaniem zdolności przewozowej. Takie korzyści będą musiały być udowodnione i przeniesione na konsumentów oraz zestawione ze skutkami w postaci ograniczenia konkurencji wynikającymi z wymiany informacji w ramach art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG. W tym miejscu należy zauważyć, że jednym z warunków wymienionych w art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG jest uzyskanie przez konsumenta słusznej części zysku z porozumienia ograniczającego konkurencję. Jeżeli wszystkie cztery łączne warunki określone w art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG są spełnione, zakaz zawarty w art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG nie ma zastosowania⁽⁵⁶⁾.

3.2.4. Stowarzyszenia branżowe

59. W branży przewozów liniowych, tak jak w każdym innym sektorze, dyskusja i wymiana informacji może odbywać się w ramach stowarzyszenia branżowego, pod warunkiem że stowarzyszenie nie jest wykorzystywane a) do organizowania spotkań kartelowych⁽⁵⁷⁾, b) jako struktura, w oparciu o którą wydaje się naruszające konkurencję decyzje lub zalecenia dla członków⁽⁵⁸⁾ lub c) do przekazywania informacji zmniejszających lub znoszących stopień niepewności co do funkcjonowania rynku, skutkującego ograniczeniem konkurencji między przedsiębiorstwami, bez spełnienia warunków zawartych w art. 53 ust. 3⁽⁵⁹⁾. Sytuacja ta różni się od dyskusji legalnie prowadzonych w ramach działalności stowarzyszeń branżowych na tematy takie jak standardy techniczne i normy ochrony środowiska.

3.3. Umowy konsorcjum w usługach trampowych

60. Najczęstszą formą współpracy horyzontalnej w sektorze usług trampowych jest konsorcjum przewoźników. Nie istnieje uniwersalny model takiej umowy. Jednak niektóre jej cechy wydają się być wspólne w różnych segmentach rynku zgodnie z poniższym opisem.
61. Standardowe konsorcjum przewoźników gromadzi kilka podobnych statków⁽⁶⁰⁾ należących do różnych właścicieli, prowadzących działalność podlegającą wspólnej administracji. Zarządzający konsorcjum jest zazwyczaj odpowiedzialny za zarządzanie od strony handlowej (np. za wspólne wprowadzanie do obrotu⁽⁶¹⁾, negocjowanie stawek frachtowych, centralizację dochodów i kosztów rejsów)⁽⁶²⁾ oraz za działania handlowe – planowanie rejsów statków i przekazywanie im instrukcji, wybór agentów w portach, przekazywanie informacji klientom, wystawianie faktur za przewóz, zamawianie zbiorników

⁽⁵⁶⁾ Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG, przywołane powyżej w przypisie 10.

⁽⁵⁷⁾ Decyzja Komisji 2004/421/WE z dnia 16 grudnia 2003 r. (sprawa COMP/38.240 – *Industrial tubes*), (Dz.U. L 125 z 28.4.2004, s. 50).

⁽⁵⁸⁾ Decyzja Komisji 82/896/EWG z dnia 15 grudnia 1982 r. w sprawie IV/29.883 – AROW/BNIC (Dz.U. L 379 z 31.12.1982, s. 1); decyzja Komisji 96/438/WE z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie IV/34.983 – *Fenex* (Dz.U. L 181 z 20.7.1996, s. 28).

⁽⁵⁹⁾ Decyzja Komisji nr 92/157/EWG, *UK Agricultural Tractor Registration Exchange*, przywołana powyżej w przypisie 54.

⁽⁶⁰⁾ Dzięki temu konsorcjum jest w stanie pozyskiwać duże umowy o zafrachtowanie, łączyć je ze sobą i ograniczyć liczbę rejsów pod balastem dzięki precyzyjnemu planowaniu wykorzystania floty.

⁽⁶¹⁾ Dla przykładu z punktu widzenia marketingu statki należące do konsorcjum traktowane są jako jeden podmiot handlowy oferujący usługi transportowe bez względu na to, który ze statków faktycznie odbywa rejs.

⁽⁶²⁾ Przykładowo wpływy konsorcjum są zbierane przez administrację centralną, a przychód jest dystrybuowany wśród uczestników w oparciu o skomplikowany system podziału dochodu.

paliwa, zbieranie zarobków statków i ich dystrybucja zgodnie z wcześniej ustalonym systemem podziału itd. Zarządzający konsorcjum często podlega nadzorowi generalnego komitetu wykonawczego, reprezentującego właścicieli statków. Za techniczną eksploatację statków odpowiada zazwyczaj każdy z właścicieli (bezpieczeństwo, załoga, naprawy, konserwacja itp.). Pomimo, że usługi oferowane są wspólnie, członkowie puli często świadczą usługi indywidualnie.

62. Z powyższego opisu wynika, że główną cechą standardowych konsorcjów przewozowych jest wspólna sprzedaż w połączeniu z pewnymi cechami wspólnej produkcji. Tym samym zastosowanie mają zarówno wytyczne w sprawie wspólnej sprzedaży stanowiącej formę wspólnego porozumienia o komercjalizacji, jak i w sprawie wspólnej produkcji, zawarte w Wytycznych Urzędu w sprawie zastosowania art. 53 Porozumienia EOG do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych⁽⁶³⁾. Zważywszy na zróżnicowanie cech konsorcjów, każde z nich należy poddać analizie osobno, tak aby stwierdzić, poprzez odniesienie do „środka ciężkości” każdego z nich⁽⁶⁴⁾, czy dane konsorcjum podlega przepisom art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, a jeśli tak, to czy spełnia cztery łączne warunki określone w art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG.

63. Zmiany wprowadzone rozporządzeniem (WE) nr 1419/2006 nie mają bezpośredniego wpływu na konsorcja objęte zakresem rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004⁽⁶⁵⁾ ze względu na to, że zostały one utworzone jako wspólne przedsiębiorstwo, pełniące w sposób trwały wszystkie funkcje samodzielnego podmiotu gospodarczego (tak zwane wspólne przedsiębiorstwa o pełnym zakresie funkcji, zob. art. 3 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004), i niniejsze wytyczne nie dotyczą tych konsorcjów. Wskazówki dotyczące pełnego zakresu funkcji można znaleźć m.in. w Skonsolidowanym obwieszczeniu Komisji dotyczącym kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw⁽⁶⁶⁾. Jeśli celem lub skutkiem działalności takich konsorcjów jest koordynowanie zachowań konkurencyjnych swoich przedsiębiorstw macierzystych, koordynacja powinna zostać oceniona zgodnie z kryteriami zawartymi w art. 53 ust. 1 i 3 Porozumienia EOG, tak aby stwierdzić, czy ich funkcjonowanie jest zgodne z Porozumieniem EOG⁽⁶⁷⁾.

3.3.1. Konsorcja nieobjęte zakresem art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG.

64. Umowy konsorcjum nie podlegają zakazowi określone w art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, jeżeli ich uczestnicy nie są rzeczywistymi lub potencjalnymi konkurentami. Byłoby tak w przypadku, gdyby dwóch lub kilku właścicieli statków utworzyło pulę w celu pozyskania lub wykonania umów o zafrachtowanie, których jako operatorzy indywidualni nie mogliby pozyskać lub których samodzielnie nie mogliby wykonać. Stwierdzenie to pozostaje ważne w przypadkach, gdy takie pule czasem przewożą inny ładunek stanowiący niewielką część łącznego ładunku.

65. Konsorcja, których działalność nie wpływa na odnośne kryteria konkurencji ze względu na ich niewielkie znaczenie, lub które nie wpływają odczuwalnie na wymianę handlową między państwami EOG⁽⁶⁸⁾, nie podlegają art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG. Niemniej jednak konsorcja nie są objęte zakresem Obwieszczenia Urzędu w sprawie porozumień o mniejszym znaczeniu, jeśli dotyczą ustalania cen, w tym wspólnej sprzedaży.

3.3.2. Konsorcja zasadniczo objęte zakresem art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG

66. Celem i skutkiem działania umów konsorcjów zawartych przez konkurentów ograniczonych do wspólnej sprzedaży jest zazwyczaj koordynacja polityki cenowej tych konkurentów⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶³⁾ Odpowiednio w rozdziale 5 i w rozdziale 3 Wytycznych, cytowanych powyżej w przypisie 9.

⁽⁶⁴⁾ Wytyczne w sprawie horyzontalnych porozumień kooperacyjnych przywołane powyżej w przypisie 9, pkt 12.

⁽⁶⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1) zostało uwzględnione w rozdziale A w pkt 1 załącznika XIV do Porozumienia EOG na mocy decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 78/2004 (Dz.U. L 219 z 19.6.2004, s. 13 oraz Suplement EOG nr 32 z 19.6.2004, s. 1).

⁽⁶⁶⁾ Dz.U. C 95 z 16.4.2008, s. 1.

⁽⁶⁷⁾ Artykuł 2 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004, przywołane powyżej w przypisie 65.

⁽⁶⁸⁾ Obwieszczenie Urzędu w sprawie porozumień o mniejszym znaczeniu, które nie ograniczają odczuwalnie konkurencji na mocy art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG (Dz.U. C 67 z 20.3.2003, s. 20 oraz Suplement EOG nr 15 z 20.3.2003, s. 11) oraz Wytyczne w sprawie pojęcia wpływu na handel, cytowane powyżej w przypisie 17.

⁽⁶⁹⁾ Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych, cytowane powyżej w przypisie 9, rozdział 5. Działania niezależnych pośredników handlowych przy zawieraniu umów o przewóz statkiem nie należą do tej kategorii.

3.3.3. Konsorcja zasadniczo objęte zakresem art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG

67. Jeśli konsorcjum nie ma na celu ograniczenia konkurencji, należy przeprowadzić analizę jego wpływu na odnośny rynek. Porozumienie podlega art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG wówczas, gdy może mieć odczuwalny, niekorzystny wpływ na kryteria konkurencji na rynku, takie jak ceny, koszty, zróżnicowanie usług, jakość usług i innowacyjność. O takich skutkach można mówić, gdy porozumienia odczuwalnie ograniczają rywalizację między stronami porozumienia lub między nimi a stronami trzecimi⁽⁷⁰⁾.
68. Niektóre konsorcja w zakresie usług trampowych nie wiążą się ze wspólną sprzedażą, a mimo to prowadzą do pewnej koordynacji czynników konkurencji (np. wspólne rozkłady lub wspólne zakupy). Takie przypadki podlegają postanowieniu art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG jedynie wówczas, gdy strony umowy dysponują pewną władzą rynkową⁽⁷¹⁾.
69. Zdolność konsorcjum do wywoływania znaczących, niekorzystnych skutków na rynku zależy od kontekstu gospodarczego, z uwzględnieniem łącznej władzy rynkowej stron i charakteru umowy oraz innych czynników strukturalnych na rynku właściwym. Należy również rozważyć, czy umowa konsorcjum wpływa na zachowanie stron na rynkach sąsiednich, ściśle powiązanych z rynkiem, na który współpracująca ta ma bezpośredni wpływ⁽⁷²⁾. Może tak być w przypadku, gdy rynkiem dla puli statków jest rynek transportu produktów leśnych specjalistycznymi statkami o ładowniach typu box-shape (rynek A), a członkowie puli prowadzą również działalność przewozową na rynku przewozów suchych ładunków masowych (rynek B).
70. Jeśli chodzi o czynniki strukturalne na rynku właściwym, konsorcjum o małym udziale w rynku najprawdopodobniej nie spowoduje powstania skutków ograniczających konkurencję. Dodatkowe czynniki, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie wpływu danej umowy wspólnego korzystania na rynek właściwy, to: koncentracja rynku, pozycja i liczba konkurentów, stabilność udziałów w rynku w danym okresie, członkostwo w wielu pulach, bariery i prawdopodobieństwo wejścia na rynek, przejrzystość rynku, wyrównawcza siła nabywcza użytkowników transportu i charakter usług (na przykład usługi jednorodne a usługi zróżnicowane).
71. Jeśli chodzi o charakter umowy, należy rozważyć, czy zawiera ona klauzule mające wpływ na zachowanie konkurencyjne konsorcjum lub jego członków na rynku, takie jak klauzule zakazujące członkom działalności na tym samym rynku poza konsorcjum (klauzule zakazu konkurowania), klauzule określające okresy, w których nie ma możliwości rozwiązania umowy, i okresy wypowiedzenia (klauzule dotyczące wystąpienia) oraz klauzule dotyczące wymiany informacji istotnych ze względów handlowych. Należy również wziąć pod uwagę wszelkie powiązania między pulami, zarówno, jeśli chodzi o zarząd czy członków, jak i koszty oraz podział przychodów.

3.3.4. Zastosowanie art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG

72. W przypadku gdy konsorcjum jest objęte art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, przedsiębiorstwa do niego należące muszą spełniać cztery łączne warunki określone w art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG⁽⁷³⁾. Z zakresu art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG nie wyklucza się a priori żadnego rodzaju porozumień. Zasadniczo odstępstwo obejmuje wszystkie porozumienia ograniczające konkurencję, które spełniają cztery warunki wymienione w art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG. Analiza dokonywana jest na podstawie skali ruchomej. Im większe ograniczenie konkurencji stwierdzone na podstawie art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG, tym większe muszą być korzyści i tym większa ich część musi przypadać konsumentom.
73. Zadaniem przedsiębiorstw uczestniczących w konsorcjum jest wykazanie, że konsorcjum wpłynie na poprawę usług transportowych lub przyczyni się do postępu technicznego lub gospodarczego, przynosząc korzyści w postaci większej wydajności. Wzrost wydajności nie może polegać na uzyskiwaniu oszczędności w zakresie kosztów, które stanowią nieodłączny element ograniczenia konkurencji, ale musi wynikać z integracji działalności gospodarczej.

⁽⁷⁰⁾ Wytoczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3, cytowane powyżej w przypisie 10.

⁽⁷¹⁾ Wytoczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych, cytowane powyżej w przypisie 9, pkt 149.

⁽⁷²⁾ Wytoczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych, cytowane powyżej w przypisie 9, pkt 142.

⁽⁷³⁾ Wytoczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG, przywołane powyżej w przypisie 10.

74. Korzyści konsorcjów w postaci większej wydajności mogą wynikać np. z osiągnięcia lepszych wskaźników wykorzystania i korzyści skali. Wspólnie korzystający z puli w zakresie usług trampowych zazwyczaj wspólnie opracowują plany rejsów statków, tak by uzyskać odpowiedni rozkład geograficzny floty. Rozkład statków może przyczynić się do ograniczenia liczby rejsów pod balastem, co może zwiększać ogólny wskaźnik wykorzystania możliwości puli i przynosić efekty skali.
75. Konsumenci muszą otrzymywać słuszną część uzyskiwanych korzyści. Zgodnie z art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG należy brać pod uwagę korzystny wpływ na wszystkich konsumentów na rynku właściwym, a nie wpływ na każdego indywidualnego konsumenta ⁽⁷⁴⁾. Przeniesienie korzyści musi przynajmniej rekompensować konsumentom rzeczywiste lub potencjalne negatywne skutki, jakie miało dla nich ograniczenie konkurencji stwierdzone na podstawie art. 53 ust. 1 Porozumienia EOG ⁽⁷⁵⁾. Aby ocenić prawdopodobieństwo przeniesienia korzyści należy przeanalizować w tym kontekście strukturę rynków usług trampowych oraz elastyczność popytu.
76. Konsorcjum nie może nakładać ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych korzyści. W tym względzie konieczne jest zbadanie, czy strony mogłyby osiągnąć takie korzyści, działając samodzielnie. Przy tej ocenie istotne jest między innymi rozważenie, jaka jest minimalna skala umożliwiająca efektywne świadczenie różnego rodzaju usług trampowych. Ponadto każda klauzula ograniczająca konkurencję zawarta w umowie musi być racjonalnie niezbędna do osiągnięcia deklarowanych korzyści. Klauzule ograniczające konkurencję mogą być uzasadnione w dłuższym lub całym okresie działalności puli lub tylko w okresie przejściowym.
77. Ponadto konsorcjum nie może stwarzać uczestnikom możliwości eliminowania konkurencji w odniesieniu do znacznej części świadczonych w jego ramach usług.
-

⁽⁷⁴⁾ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-238/95 P, *Asnef-Equifax* przeciwko *Ausban*, cytowany powyżej w przypisie 42, pkt 70.

⁽⁷⁵⁾ Wytyczne w sprawie stosowania art. 53 ust. 3 Porozumienia EOG, cytowane powyżej w przypisie 10, pkt 24.

V

(Ogłoszenia)

POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

KOMISJA EUROPEJSKA

ZAPROSZENIE DO SKŁADANIA WNIOSKÓW – EACEA/5/12

MEDIA 2007 – Rozwój, dystrybucja, promocja i szkolenia

Szkolenia

(2012/C 35/07)

1. Cele i opis

Niniejsze zawiadomienie o zaproszeniu do składania wniosków zostało wydane na podstawie decyzji nr 1718/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie programu wspierającego europejski sektor audiowizualny (MEDIA 2007) ⁽¹⁾.

Jednym z działań, które zostaną wprowadzone w życie niniejszą decyzją, jest poprawa ustawicznego szkolenia zawodowego specjalistów sektora audiowizualnego, pod względem wyposażenia ich w wiedzę i umiejętności konieczne do tworzenia konkurencyjnych produktów na rynkach europejskich i innych.

Zaproszenie do składania wniosków EACEA/5/12 to ostatnie zaproszenie dotyczące wspierania kształcenia zawodowego ogłaszane w ramach programu MEDIA 2007. Oferuje ono możliwość zawarcia dwuletniej umowy ramowej o partnerstwie.

2. Kwalifikujący się wnioskodawcy

Wnioskodawcy muszą mieć siedzibę w jednym z następujących krajów:

- 27 państw Unii Europejskiej,
- kraje EOG: Islandia, Liechtenstein, Norwegia,
- Chorwacja i Szwajcaria.

Niniejsze zaproszenie jest skierowane do kandydatów należących do jednej z niżej wymienionych kategorii, których działalność wspiera niżej wymienione działania:

- szkoły filmowe i telewizyjne,
- uniwersytety,
- wyspecjalizowane ośrodki szkolenia zawodowego,
- przedsiębiorstwa prywatne działające w sektorze audiowizualnym,
- wyspecjalizowane organizacje/stowarzyszenia działające w sektorze audiowizualnym.

3. Kwalifikujące się działania

Kwalifikują się następujące działania lub działalność mające miejsce w krajach MEDIA:

działania na rzecz rozwijania umiejętności specjalistów z sektora audiowizualnego, w celu zrozumienia i włączenia do ich pracy wymiaru europejskiego, poprzez poszerzanie wiedzy specjalistycznej w następujących dziedzinach:

⁽¹⁾ Dz.U. L 327 z 24.11.2006, s. 12.

- szkolenia w zakresie ekonomicznych, finansowych i handlowych aspektów zarządzania,
- szkolenia w zakresie nowych technologii audiowizualnych,
- szkolenia w zakresie opracowywania projektu scenariusza.

Maksymalny czas realizacji projektów wynosi 12 miesięcy.

4. Kryteria przyznawania dotacji

Punkty (na 100 możliwych) zostaną przyznane kwalifikującym się wnioskodawcom na podstawie następujących wskaźników:

- jakość proponowanego działania (20 pkt),
- zarządzanie projektem (20 pkt),
- jakość partnerstwa z przemysłem audiowizualnym (20 pkt),
- wymiar europejski (20 pkt),
- rezultaty (20 pkt).

5. Budżet

Maksymalny budżet przeznaczony na niniejsze zaproszenie do składania wniosków wynosi 7 000 000 EUR.

Finansowe wsparcie ze strony Komisji nie może przekroczyć 50 % lub 60 % całkowitych kwalifikujących się kosztów.

Agencja zastrzega sobie prawo do nieprzyznania wszystkich dostępnych środków.

6. Termin składania wniosków

Ostateczny termin składania wniosków upływa dnia **16 kwietnia 2012 r.**

Wnioski należy przysłać na poniższy adres:

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)
Call for proposals EACEA/5/12
Mr Constantin DASKALAKIS
BOUR 3/30
Avenue du Bourget/Bourgetlaan 1
1140 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Przyjmowane będą wyłącznie wnioski złożone na odpowiednim formularzu, należycie wypełnione, opatrzone datą i podpisane przez osobę uprawnioną do zaciągania prawnie wiążących zobowiązań w imieniu organizacji składającej wniosek.

Wnioski nadesłane faksem lub pocztą elektroniczną zostaną odrzucone.

7. Szczegółowe informacje

Szczegółowe wytyczne dotyczące niniejszego zaproszenia do składania wniosków oraz formularz zgłoszeniowy znajdują się na następującej stronie internetowej pod następującym adresem:

http://ec.europa.eu/culture/media/programme/training/forms/index_en.htm

Wnioski należy składać na przeznaczonych do tego celu formularzach i powinny one zawierać wszystkie wymagane załączniki i informacje.

Wyciąg z decyzji sądu dotyczącej Akcinė bendrovė bankas SNORAS zgodnie z dyrektywą 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (zwaną dalej „dyrektywą”)

(2012/C 35/08)

WEZWANIE DO ZGŁOSZENIA WIERZYTELNOŚCI. TERMINY NALEŻY PRZESTRZEGAĆ

W dniu 7 grudnia 2011 r. sąd okręgowy w Wilnie podjął decyzję o wszczęciu postępowania upadłościowego w odniesieniu do państwowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością banku SNORAS (Akcinė bendrovė bankas SNORAS, kod podmiotu prawnego 112025973, nr VAT: LT120259716, siedziba: A. Vivulskio g. 7, Wilno, Litwa, zarejestrowanej w rejestrze podmiotów prawnych (zwanej dalej „AB bankas SNORAS”) w sprawie cywilnej nr B2-7791-611/2011, postępowanie sądowe nr 2-55-3-03098-2011-9. Sąd wyznaczył Neila Coopera na zarządcę AB bankas SNORAS. Część decyzji dotycząca wszczęcia postępowania upadłościowego weszła w życie dnia 20 grudnia 2011 r., a AB bankas SNORAS zyskała status spółki w upadłości. Postępowanie upadłościowe AB bankas SNORAS stanowi postępowanie likwidacyjne w rozumieniu dyrektywy.

Zgodnie z decyzją sądu okręgowego w Wilnie z dnia 7 grudnia 2011 r. wierzyciele mają prawo do zgłaszania roszczeń finansowych powstałych przed wszczęciem postępowania upadłościowego w ciągu jednego miesiąca od daty wejścia w życie decyzji o wszczęciu postępowania upadłościowego. Decyzją z dnia 13 stycznia 2012 r. sąd okręgowy w Wilnie przedłużył termin zgłaszania przez wierzycieli AB bankas SNORAS wierzytelności powstałych przed wszczęciem postępowania upadłościowego do dnia 10 lutego 2012 r. włącznie. Oznacza to, że wierzyciele muszą zgłaszać zarządcy wierzytelności do dnia 10 lutego 2012 r. włącznie. W celu zgłaszania wierzytelności zaleca się stosowanie formularza opublikowanego na stronie internetowej banku: <http://www.snoras.com>

Wierzytelności wraz z załącznikami należy przesłać na adres:

Bankrutuojanti AB bankas SNORAS
A. Vivulskio g. 7
LT-03221 Vilnius
LIETUVA/LITHUANIA

Wierzyciele posiadający miejsce zamieszkania lub siedzibę na Litwie muszą zgłosić wierzytelność w języku litewskim. Wierzyciele posiadający miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej mogą zgłosić wierzytelność w języku urzędowym tego państwa. Należy jednak załączyć tłumaczenie wierzytelności na język litewski i musi ono mieć tytuł „Reikalavimo pateikimas” w języku litewskim. Formularz musi być podpisany przez upoważnioną osobę. Wierzyciele muszą określić charakter wierzytelności, datę powstania i kwotę oraz dostarczyć informacje na temat posiadanych papierów wartościowych.

Jeżeli wierzyciele nie zgłoszą wierzytelności lub zgłoszą ją po upływie powyższego terminu, bądź też nie zostaną przedłożone wszystkie wymagane informacje, wierzytelność może zostać oddalona. Jednakże sąd może przyjąć wierzytelności wierzycieli zgłoszone po upływie powyższego terminu jeżeli uzna, że zaistniały wystarczające powody jego nieprzestrzegania.

Dalsze informacje dotyczące zgłaszania wierzytelności można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.snoras.com>

Wilno, Litwa dnia 17 stycznia 2012 r.

Zarządca Akcinė bendrovė bankas SNORAS (w upadłości) (działający jako jej agent nieponoszący odpowiedzialności osobistej)

Neil COOPER

SPROSTOWANIA

Sprostowanie do zaproszenia do składania wniosków w ramach rocznego programu prac na 2011 r. dotyczącego dotacji na rzecz transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) na lata 2007–2013 (Decyzja Komisji C(2011) 1772 zmieniona decyzją C(2011) 9531)

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 7 z dnia 10 stycznia 2012 r.)

(2012/C 35/09)

Komisja Europejska, Dyrekcja ds. Mobilności i Transportu ogłasza sprostowanie do rocznego zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów w ramach rocznego programu prac na rzecz transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) na lata 2007–2013, opublikowanego w Dz.U. C 7 z 10.1.2012, s. 6.

Poprawiony tekst zaproszenia do składania wniosków dostępny jest na stronie internetowej:

http://tentea.ec.europa.eu/en/apply_for_funding/follow_the_funding_process/annual_call_2011.htm

CENY PRENUMERATY w 2012 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 310 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	840 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	100 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL